

EGYES ÁGAZATI FELADATOK TÁRCASZINTŰ VÉGREHAJTÁSA

1. A Községi Vívmányok átvételének Nemzeti Programja (ANP) 2001. évi feladatainak végrehajtása

Az „acquis communautaire”(ANP) 2001. évi feladatainak teljesítése alapján megállapítható, hogy a vállalt feladatok teljesítésében jelentős előrehaladás történt.

A 2001. évi jogharmonizációs elmaradások kapcsán a 1124/2001.(XI. 22.) Kormányhatározat értelmében ezen lemaradások felszámolására 2002.január 31-ig sort kellett keríteni, ami néhány, az I. félévben kiadásra kerülőt kivéve teljesítésre került.

Az intézményfejlesztés üteme néhány vonatkozásban elmaradt a tervezettől, főként a forráshiány miatt meg nem valósult létszámfejlesztés következtében.

A Kormány 2083/2002.(III.29.) számú határozatával tudomásul vette az ANP 2001. évi teljesítéséről szóló – a környezetvédelmi fejezetet is tartalmazó - előterjesztést, amely a zárszámadás 1. fejezetének a részét képezi.

Levegőtisztaság-védelem

A 2001. év során a levegőtisztaság-védelem szabályozása megújult, az alapvető jogszabályok 2001. II. félévében hatályba léptek.

Megjelent a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001 (II. 14.) Korm. rendelet.

A kormányrendelet kiadott végrehajtási rendeletei:

- Kihirdetésre került az egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásának korlátozásáról szóló 10/2001.(IV.19.) KöM rendelet.
- A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001.(V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes miniszteri rendelet;
- A 17/2001.(VIII. 3.) KöM rendelet a légszennyezettség és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról;
- A hulladékok égetéséről szóló, a 2000/76/EC direktíva harmonizálására a hulladékok égetésének műszaki követelményeiről, működési feltételeiről, és a hulladékok égetési technológia kibocsátási határértékeiről szóló 3/2002.(II.22.) KöM rendelet;

- Az ózonréteget károsító anyagokra vonatkozó 2037/2000/EK rendelet előírásai részben átvételre kerültek a 22/1993.(VII.20.) KTM rendelet módosítására kiadott 27/2001.(XII.19.) KöM rendelettel, a teljes harmonizációhoz szükséges új kormányrendelet várhatóan 2002. II. félévében jelenik meg.

Folytatódott 3 települési monitoring állomás beszerzésének előkészítése. Az EüM irányításával folytatódott a légszennyezettségi mérőhálózatok fejlesztését célzó PHARE projekt végrehajtása, az eszközök beszállítása megkezdődött. A légszennyezettségi mérőhálózatok üzemeltetésének áttétele az ÁNTSZ-ektől a környezetvédelmi szervekhez 2002. februárjában megtörtént.

A 2001-re tervezett fejlesztési feladatok teljesítése folyamatban van. A fűtőolaj minőségi követelményeinek javítását célzó 50 Mrd FT értékű beruházást a MOL Rt. a százhalombattai finomítóban végezte el, melynek eredményeképpen lehetővé vált az 1999/32/EK irányelvnek megfelelően az egyes folyékony tüzelő- és fűtőolajok kéntartalmának csökkentésére vonatkozó hazai szabályozás kialakítása.

Az intézményfejlesztésen belül az EüM által elnyert PHARE HU9910-01-01 műszerfejlesztési projekt az ÁNTSZ részére az adatkommunikációs és feldolgozó rendszer leszállítását tette lehetővé 103.550 EURO értékben.

A környezetvédelmi felügyelőségek 50 mFt eszközfejlesztést kaptak a költségvetés fejezeti kezelésű előirányzatából, valamint 150 mFt technikai fejlesztési célú beruházási keretet a KAC forrásból.

Az új mérőállomások létesítésére elkülönített KAC forrás – 175 mFt – tényleges felhasználása 2002. évre átütemezésre került.

Hulladékgazdálkodás

Bevezetésre került a 2000/532/EK határozatnak megfelelő új hulladékjegyzék (16/2001. (VII. 15.) KöM rendelet). Az Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT) parlamenti vitájára és elfogadására már nem került sor. Elkészült a hulladék export-import-tranzit rendelet kodifikált szakmai tervezete, melyet azonban az uniós szabályozás időközbeni módosítása miatt át kellett dolgozni.

Kihirdetésre került:

- a hulladékolajok kezeléséről szóló 4/2001. (II. 23.) KöM rendelet
- az elemek és akkumulátorok illetve hulladékaik kezelésének részletes szabályairól szóló 9/2001. (IV. 9.) KöM rendelet,
- a PCB-k és PCT-k kezeléséről szóló 5/2001. (II. 23.) KöM rendelet.
- a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001.(V.15.) Korm rendelet,

- a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 213/2001.(XI.14.) Korm. rendelet,
- a jegyző hulladékgazdálkodási feladat- és hatásköréről szóló 241/2001.(XII.10.) Korm. rendelet, és
- a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló 271/2001.(XII.21.) Korm. rendelet.

Folytatódott a hulladékgazdálkodási információrendszerek fejlesztése: korszerűsítésre kerül a települési hulladékra, valamint az ipari nem-veszélyes hulladékokra vonatkozó adat-bejelentési és feldolgozási rendszer. Elkezdődött a hulladékgazdálkodási tervezési rendszer és az egységes hulladékgazdálkodási statisztikai rendszer kialakítását, valamint a települési hulladéklerakók átfogó felmérését célzó PHARE-projektek végrehajtása. Folytatódtak a hulladékgazdálkodási törvény végrehajtásával összefüggő új feladatokra felkészítő szakmai oktatási-továbbképzési programok.

A települési szilárd hulladékkezelési programon belül 73, többnyire regionális lerakó épült meg. A beruházások ISPA és a címzett támogatás társfinanszírozásában valósultak meg. Megkezdődött a már üzemelő hulladéklerakók környezetvédelmi és műszaki megfelelőségének – a Hgt. által előírt – teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálata. Az ipari hulladékhasznosítási program előkészítése során kidolgozott fejlesztési tervek beépültek az Országos Hulladékgazdálkodási Tervbe.

Vizek védelme

Kihirdetésre került a szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásáról és kezelésének szabályairól szóló 50/2001 (IV. 3.) Korm. rendelet, a felszíni vizek védelmének egyes szabályairól szóló 203/2001. (X.26) Korm. rendelet, a csatornabírságról szóló 204/2001. (X. 26) Korm. rendelet valamint az egyes vízgazdálkodással összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 205/2001.(X.26.) Korm. rendelet, továbbá a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló 2001.évi LXXI. törvény. 2001-ben elkészült a szakmai tervezete a Nemzeti Szennyvízkezelési és tisztítási Megvalósítási Programnak, amely Kormányrendeletben 2002-ben kerül kihirdetésre.

A 203/2001.(X.26.) Kormányrendelet 2003. január 1-én lép hatályba. A kormányrendelet végrehajtását szolgáló, hozzá kapcsolódó már megjelent miniszteri rendeletek:

- a használt szennyvizek kibocsátásának méréséről, ellenőrzéséről, adatszolgáltatásról, valamint a vízszennyezési bírság sajátos szabályairól szóló 7/2002.(III.2.) KöM rendelet,
- a használt és szennyvizek kibocsátási határértékeiről és alkalmazásuk szabályairól szóló 8/2002.(III.22.) KöM-KöViM együttes rendelet.

Befejeződött a vizeket szennyező veszélyes anyagok hazai kibocsátásának első felmérése, amely a második szakasszal tovább folytatódik.

A jogharmonizáció és az implementáció elősegítésére irányuló PHARE Twinning együttműködés befejeződött Franciaországgal.

Az I osztályú veszélyes anyagok kibocsátásának betiltása, korlátozása, valamint engedélyhez való kötése nem jelent jelentős terhet a gazdaság egészére, mivel egyes anyagok esetében egyáltalán nincs kibocsátás, illetve kevés üzem bocsát ki veszélyes anyagokat.

Az ÁNTSZ megyei Intézeteire és az OTH-ra háruló hatósági, laboratóriumi és informatikai feladatok végrehajtása 2002-ben kezdődik.

Megjelent a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 273/2001. (XII.21.) Kormányrendelet. A rendelet 2002. január 1-én lépett hatályba, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat megyei Intézeteire és az Országos Tisztifőorvosi Hivatalra háruló hatósági, laboratóriumi és informatikai feladatok gyakorlati végrehajtása 2002-ben kezdődik.

A Felszíni vizek minőségére vonatkozóan harmonizálásra kerülő három irányelvet a Közöségi Vízügyi Politika kereteiről szóló irányelv (Víz Keretirányelv) hatályon kívül fogja helyezni:

- 75/440/EGK irányelvet az ivóvíznyerésre alkalmas felszíni vizek minőségi követelményeiről (7 év múlva);
- A 79/869/EGK irányelvet az ivóvíz bázisul szolgáló felszíni vizekből történő mintavételek gyakoriságáról és a minták elemzési módszereiről (7 év múlva);
- A 78/659/EGK irányelvet a halak életterét biztosító édesvizek minőségének javításáról és fenntartásáról (13 év múlva).

Magyarország területi fekvése miatt nincs „lazacos” víz, helyette új miniszteri rendelet a pontyos vizek mellett a pisztrángos és márnás vizekre határoz majd meg vízminőségi határértéket. Megjelenik várhatóan 2002-ben az ivóvízkészletre használt vagy szánt felszíni víz-, valamint a halak életfeltételeinek biztosítása érdekében védelemre szoruló felszíni vizek szennyezettségi határértékeiről és azok ellenőrzéséről szóló miniszteri rendelet.

Hatályba lépett az irányelvvel teljes mértékben harmonizáló a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát-szennyezéssel szembeni védelméről szóló 49/2001. (IV.3.) Korm. rendelet, valamint a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezésével szembeni védelemhez szükséges intézkedésekről szóló 2070/2001. (IV.10.) Korm. határozat. A kormányrendelet mellékletét képezi a

nitrát-érzékeny területek listája, a jó mezőgazdasági gyakorlat szabályainak előírásai, valamint a mezőgazdasági tevékenységet folytatók kötelező adatszolgáltatásához szükséges adatlap.

A környezetvédelmi felügyelőségek, a társhatóságok, illetve a mezőgazdasági szakemberek számára több országos továbbképzésre, magyar, ill. nemzetközi workshopra került sor. Megkezdődött a hatóságok felkészítése az akcióprogramból adódó feladatok ellátására.

A korábbi állattartó telepek új környezetvédelmi követelmények miatti átalakítási, fejlesztési feladataihoz az állami támogatás feltételei megteremtődtek, mind a mezőgazdasági, mind a környezetvédelmi támogatási rendszer keretében, különös tekintettel a trágyák tárolására szolgáló intézkedésekre.

A 33/2000.(III.17.) Korm. rendelet végrehajtásához a kibocsátások számbavételéhez szükséges adatlapok kiadásra kerültek, és megkezdődött az információs rendszer fejlesztése. Számos szakmai rendezvényre került sor; több műszaki segédlet jelent meg. Fejlesztésre került a felszín alatti vízminőségi megfigyelő rendszer.

A környezet és a talaj védeleméről, a szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználásával kapcsolatban hatályba lépett a Tanács 86/278/EGK irányelvével teljes harmonizációt megvalósító, a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV.3.) Korm. rendelet.

Természetvédelem

A védett területek állapotát és élővilágát is megfigyelő Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBMR) országos szinten üzemel, bár egyes részprogramok forráshiány kapcsán 1997. óta még mindig nem indulhattak be.

A vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló 338/97/EK rendeletnek a hazai végrehajtásához szükséges intézményrendszer kiépítése (mely összesen 190 millió Ft egyszeri kiadást és 16 millió Ft éves fenntartási költséget jelent) még nem történt meg, a szükséges források biztosítása folyamatban van.

Más többoldalú nemzetközi szerződésektől eltekintve, amelyeket egyéb pontok tárgyalnak, az ún. Bonni Egyezmény említendő (a vadon élő állatfajok védelméről). A Tanács 98/145/EK határozatával kapcsolatban (az Egyezmény I. és II. mellékletének módosítása tárgyában) korábban már teljesítésre került,

hogy az ilyen fajokat jogilag veszélyeztetettnek és szigorúan védettnek kell nyilvánítani.

Ipari szennyezés megelőzése és szabályozása

Megjelent a 193/2001.(X.19.) Korm. rendelet, amely a 96/61/EK IPPC irányelvet veszi át a magyar jogrendbe. Létrejött az IPPC szervezet a KGI-n belül, amelynek elsődleges feladata az irányelv végrehajtásának elősegítése műszaki szempontból.

Bilaterális brit-magyar projekt indult a jogszabály gyakorlati alkalmazására, de egyéb bilaterális kezdeményezésekre is sor került (pl. szlovák-magyar együttműködés).

Az egyes törvények környezetvédelmi célú módosításáról szóló 2001. évi LV. tv. meghozatalával a 761/2001/EK rendelet hazai jogrendbe lett illesztve. Tanulmányok készültek a feladatok szabályzására, a mutatórendszer kidolgozására és a díjszabások megállapítására.

A 1980/2000/EK rendelet átvételére vonatkozó kormányrendelet szakmai tervezetét elkészült. A nemzeti környezetbarát minősítési rendszer harmonizációját megvalósító KöM rendelet szakmai tervezete szintén elkészült.

Vizsgálatok folytak az egyes öko-címke feltételeknek való megfelelésre, és megkezdődött az öko-címke termékcsoportok szakterületi szakértői kijelölése.

Vegyianyagok, ipari kockázat, biotechnológia

A Seveso II. Irányelv teljes jogharmonizációja a katasztrófavédelmi törvény IV. fejezetét és a végrehajtására kiadott kormányrendelet 2002. január 1-vel hatályba léptető jogszabályokat illetően, és a Műszaki Biztonsági Főfelügyelet (szakhatóság) szakhatósági tevékenységét szabályozó GM rendelet kiadásával megtörtént. Az uniós végrehajtási segédletek alapján módszertani útmutató készült. A hatósági engedélyezési és felügyeleti ellenőrzési tevékenység szabályozására belső szabályozók kerültek kiadásra.

Az azbesztet tartalmazó építmények mentesítéséhez a KAC pályázati úton támogatást biztosított. Az ilyen lakó- és középületek országos nyilvántartásának feltöltésére 2001-ben is megbízást adott a KöM külső cégnek.

A 98/81/EC és a 2001/18/EK irányelv jogharmonizációját, vagyis a géntechnológiai törvény módosítását 2002-re ütemezte át az FVM. A

bírságrendelet elfogadása 2002-re tolódott át, a társtárcákkal való véleményeltérések miatt.

Kijelölésre kerültek a géntechnológiai eredet megállapítására jogosult hatósági laboratóriumok. A Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont laboratóriumát az EU Egyesített Kutató Központja akkreditálta.

Zaj és káros rezgések elleni védelem

Elkészültek és kiadásra is kerültek a következő jogszabályok a hozzájuk tartozó vizsgálati elemzésekkel együtt:

- 140/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet az egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról;
- 142/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet a háztartási gépek zajkibocsátási értékeinek feltüntetési kötelezettségéről;
- 29/2001. (XII. 23.) KöM-GM együttes rendelet az egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről.

A szabályozással kapcsolatos feladatok teljesítéséhez kapcsolódóan elkészültek és kihirdetésre, kiadásra kerültek a végrehajtáshoz szükséges, kapcsolódó szabványok, háztartási gépek, kültéri berendezések vizsgálati szabványai.

Nukleáris biztonság és sugárvédelem

Megjelent a 31/2001 (X.3.) EüM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtása során ionizáló sugárzásnak kitett személyek egészségének védelméről, valamint kiadásra került a 30/2001 (X.3.) EüM rendelet a külső munkavállalók munkahelyi sugárvédelméről.

Az országos környezeti sugárzási helyzet és radioaktív anyag koncentráció ellenőrzéséről (OKSER) szóló Korm rendelet kiadása elhúzódik az EüM és az IM közötti jogalkotási konszenzus hiánya miatt, ennek megfelelően a kapcsolódó ágazati rendeletek kiadása jelenleg nem determinálható.

Befejeződött a RODOS rendszer (PHARE) adatfeltöltése, kommunikációs hálózatának kialakítása és elkezdődik műszaki üzemeltetési tesztelése. Megkezdődött a Radiológiai Adatsere Központnál (PHARE) a hardver eszközök telepítése. Befejeződött a BM OKF Nemzetközi RODOS és Adatsere Központ (osztály) személyi állománnyal történő feltöltése.

Elmaradt feladat: a 87/600 EURATOM Tanácsi rendelettel harmonizáló Kormányrendelet, melynek felelőse az OAH lett.

A csatlakozás az EU korai riasztási rendszeréhez, az ECURIE-hez várhatóan 2002. első negyedévében megtörténik.

Az országos nukleárisbaleset-elhárítási tervrendszer (BEIT) korszerűsítésének első szakasza a Tárcaközi Felsőszintű Munkacsoport vezetésével lezárult, az Országos BEIT mintaterv 2002. június 30-ra készül el.

Polgári védelem

A 2000. január 01-én hatályba lépett 1999. évi törvényből eredően miniszteri rendeletek kerültek kidolgozásra. A törvény és végrehajtási rendeletek keretet biztosítanak a katasztrófavédelmért felelős és az abban közreműködő szervezetek feladatainak szabályozására.

2000. január 1. óta a polgári védelem a tűzoltóság és a polgári védelem országos és területi (megyei, fővárosi) összevonásával megalakult katasztrófavédelem hivatásos szervein belül végzi szakmai feladatait.

Éghajlatváltozás

A szabályozott üvegházhatású gázok kibocsátásának monitoringja (alapvetően az emisszió-kataszter összeállítása) megoldott. Az ezzel kapcsolatos jelentések elkészítése rendszeres feladat marad. A Kiotói Jegyzőkönyvhöz való csatlakozás előkészítése megkezdődött.

Környezeti hatásvizsgálat

Az EU-jogharmonizáció egyik sarkalatos pontja volt a környezeti hatásvizsgálatról szóló EU irányelv alapján a hazai szabályozás módosítása, mivel az EU 1999. novemberi közös álláspontja kiemelte, hogy a közösségi keretjogszabályok végrehajtását – ideértve a környezeti hatásvizsgálatét is – a lehető leggyorsabban kell biztosítani. Az ANP eredeti ütemezése szerint az egyes köz- és magánlétesítmények környezeti hatásainak vizsgálatáról szóló, a 97/11/EK irányelvvel módosított 85/337/EGK irányelv teljes jogharmonizációjának időpontja 2001. december volt. A határidőt az Európai Unió gyorsítási igénye miatt egy évvel előre kellett hozni. A szakmai és társadalmi egyeztetést követően került sor a tervezet közigazgatási egyeztetésére, majd Kormány általi elfogadására (2001. január).

A környezeti hatásvizsgálatról szóló 20/2001.(II.14.) Korm. rendelet

megjelenésével a vonatkozó irányelvvel való teljes jogharmonizáció megtörtént, ami szintén hozzájárult ahhoz, hogy a csatlakozási tárgyalásokon a környezetvédelmi fejezet sikerrel zárult.

EU támogatások felhasználása

2001-ben fejezeti szinten négy intézményfejlesztési és egy beruházási projekt indult PHARE támogatással 5 326 eFt összköltségvetéssel. Ugyanezen évben az ISPA által támogatottan 7 projekt (3 hulladékos, 2 szennyvizes és 2 technikai segítségnyújtásra irányuló) megvalósítása kezdődött meg. A projektek összköltségvetése 86 627 eFt, amelyből 44 535 eFt-tal részesedik az ISPA. A „hulladékos” és a „vizes” projektek 213 települést érintenek, 897 ezer fő lakosságszámmal.

2. Nemzeti Környezetvédelmi Program végrehajtása

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban Kvt.) 40.§ szerint a környezetvédelmi tervezés alapja a hatévente megújítandó, az Országgyűlés által jóváhagyott Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP).

A Kvt. 41.§ (3) bek. alapján a Program megvalósításának tapasztalatairól, az előrehaladás értékeléséről kétévente jelentést kell készíteni az Országgyűlés számára. Az 1999. és 2000. év eredményeiről szóló Összefoglaló Jelentés összeállítása és egyeztetése befejeződött, és a kormány-előterjesztés elkészült.

Figyelemmel az első NKP készítésének és végrehajtásának tapasztalataira elkészült a 2003–2008 közötti időszakra szóló új program koncepciójának tervezete. A tervezetet széleskörű szakmai és társadalmi egyeztetés-sorozat keretében vitattuk meg. Az NKP II. tervezési időszakára (2003-2008.) vonatkozó koncepcióról szóló 1117/2001 (X.19.) Korm. határozat kiadásra került.

3. Nemzeti Fejlesztési Terv (NFT)

Magyarország EU csatlakozásának folyamatában az NFT-nek kulcsszerepe van, mivel ez a 2003–2006 közötti időszakra vonatkozó stratégiai tervezési dokumentum szükséges ahhoz, hogy az elsődleges kedvezményezettek, a régiók, tagországgá válásunk után igénybe vehessék a Strukturális Alapok támogatásait.

A Fejlesztéspolitikai Koordinációs Tárcaközi Bizottság (FKTB) koordinálásával 2001-ben megkezdődött és azóta is a tárcák és a régiók közreműködésével igen

feszes ütemezés szerint folyik az NFT kidolgozása, amelynek elkészítésének kereteit a támogatási rendszerünk EU konform átalakításáról szóló 2307/1998. (XII.30.) Korm. határozat állapította meg.

Az NFT tervezése során – az EU elvárásoknak megfelelően – kiemelt szerepet kap a tervezési-statisztikai régiók és a tárcák tervezési munkájának összehangolása, valamint az egyes elkészülő munkarészek társadalmi egyeztetése.

4. A fejezet szakmai tevékenységét, felelősségi körét érintő, 2001. év során kiadott fontosabb jogszabályok

2001. évi LV. tv.	egyes törvények környezetvédelmi célú jogharmonizációs módosításáról
2001. évi LXXIII. tv.	a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény módosításáról
2001. évi LXXXI. törvény	a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről
2001. évi XCVII. törvény	a magyar Köztársaságnak a Európai Környezetvédelmi Ügynökségben és az Európai Környezeti és Megfigyelő Hálózatban való részvételről szóló megállapodás kihirdetéséről
20/2001.(II.14.) Korm. r.	a környezeti hatásvizsgálatról
21/2001.(II.14.) Korm. r.	a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról
40/2001.(III.6.) Korm. r.	a veszélyhelyzet kihirdetéséről és az ennek során teendő intézkedésekről
50/2001.(IV.3.) Korm. r.	a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól
98/2001.(VI.15.) Korm. r.	a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
140/2001. (VIII. 8.) Korm. r.	az egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról
142/2001. (VIII. 8.) Korm. r.	a háztartási gépek zajkibocsátási értékeinek feltüntetési kötelezettségéről
193/2001. (X. 19.) Korm. r.	az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól

201/2001. (X.25.) Korm.r.	az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
203/2001. (X.26.) Korm. r.	a felszíni vizek minősége védelmének egyes szabályairól
213/2001. (XI. 14.) Korm. r.	a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
241/2001. (XII. 10.) Korm. r.	a jegyző hulladékgazdálkodási feladat- és hatásköréről
271/2001. (XII. 21.) Korm. r.	a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról
313/2001. (XII. 28) Korm. r.	a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 2/2001. (I. 17) Korm. rendelet módosításáról és hatálybaléptetéséről
1/2001. (I. 24.) KöM r.	a hulladékok jegyzékéről (felváltotta a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet)
4/2001.(II.23.) KöM r.	a hulladék olajok kezelésének részletes szabályairól
5/2001.(II.23.) KöM r.	a poliklórozott bifenilek és a poliklórozott terfenilek és azokat tartalmazó berendezések kezelésének részletes szabályairól
6/2001.(II.28.) KöM r.	a mosó- és tisztítószer felületaktív hatóanyagainak biológiai bonthatóságának egyes szabályairól
9/2001.(IV. 9.) KöM r.	az elemek és akkumulátorok, illetve hulladékaik kezelésének részletes szabályairól
10/2001.(IV.19.) KöM r.	az egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásának korlátozásáról
13/2001.(V.9.) KöM r.	a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről.
16/2001.(VII.18.) KöM r.	a hulladékok jegyzékéről (felváltotta az 1/2001. (I. 24.) KöM rendeletet)
17/2001.(VIII.3.) KöM r.	a légszennyezettség és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról
22/2001.(X.10.) KöM r.	a hulladéklerakás, valamint a hulladéklerakók lezárásának és utógondozásának szabályairól és egyes feltételeiről
12/2001. (IV. 4.) KöM-EüM egy. r.	a vegyi anyagok kockázatának becsléséről és a kockázat csökkentéséről
13/2001.(IV. 20.) EüM-KöM együttes r.	az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM-KöM együttes r. módosításáról

14/2001.(V.9.) KöM-EüM-FVM együttes r.	a légszennyezettségi határértékekről és a légszennyező anyagok kibocsátási határértékeiről
3/2001.(II.23.) KöM –FVM-NKÖM-BM együttes r.	az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól
29/2001. (XII. 23.) KöM-GM együttes r	az egyes kültéri berendezések zajkibocsátásának korlátozásáról és a zajkibocsátás mérési módszeréről.

5. Környezetvédelmi ágazati feladatok végrehajtása

Általánosan: Minden szakterületen továbbra is elsődlegesek voltak az EU jogharmonizációval összefüggő feladatok: jogalkotás, szabványosítás, a hozzájuk kapcsolódó hatásvizsgálatok elvégzése, intézményi háttér megteremtése. Folytatódott az egyes szakterületi információs rendszerek, monitorrendszerek fejlesztése, a megfelelő tájékoztatás érdekében kiadványok készítése, kiadása.

Levegőtisztaság-védelem

Az ANP jogharmonizáció keretében a légszennyező anyagok terjedésének meghatározását szolgáló új szabványsorozat megjelent és további a légszennyezettség mérésre vonatkozó, műszaki szabályozási anyagok kiadásának előkészítése megtörtént.

A levegőtisztaság-védelmi mérőhálózatok központi minőségbiztosítási rendszerének kiépítése külföldi szakértői segítséggel folytatódott, a területi szervek mérési minőségbiztosításához jelentős eszközfejlesztés történt. Folytatódott három új települési levegő-szennyezettségi mérőállomás beruházásának előkészítése.

A szabályozórendszer fejlesztésén túl, a Kormányprogramban szereplő célkitűzésnek megfelelően és a társadalom által elvárt tájékoztatási igény szerint, elfogadott tervek alapján működött a levegőtisztaság-védelmi mérő-megfigyelő hálózat és a rendszeres adatszolgáltatások teljesültek.

A KöM képviselői rendszeresen részt vettek a nagy távolságú, határokon áterjedő légszennyezés csökkentésére irányuló Genfi Egyezmény végrehajtását szolgáló további jegyzőkönyvek kidolgozásában, az EU „Európa Tiszta Levegőjéért” programjában, a közlekedés környezetvédelmi problémáival foglalkozó nemzetközi munkacsoportokban a témával foglalkozó nemzetközi dokumentumok továbbfejlesztésében valamint a szakterületet érintő egyéb

nemzetközi együttműködési feladatok ellátásában (pl. az illékony szerves anyagok kibocsátásának csökkentése, a levegőminőség szabályozásának továbbfejlesztése, stb.).

2001. folyamán nagy erőfeszítéssel folyt a jogszabályi környezet megváltozása alapján légszennyezettségi mérőhálózatok üzemeltetése átvételének előkészítése a környezetvédelmi szervekhez az ÁNTSZ szervezettől. A cél a szakterületi hatásköri megosztottság csökkentése, a működtetés hatékonyabbá tétele. Az átadás-átvételi folyamatot a két érintett tárca között egyeztetések sora kísérte, a folyamatot lezáró megállapodás 2002. januárjában került aláírásra, a tényleges átvételre 2002. februárjától került sor.

A szakterületi szabályozás korszerűsítése az év során megtörtént, a jogszabályok 2001. közepétől hatályosak. A jogszabályi követelmények növekedése, valamint a légszennyezettség mérésével összefüggő hatásköri módosítás miatt a környezetvédelmi területi szervek feladatai lényegesen bővültek. A szervezetek létszám, valamint eszközbeli megerősítése folyamatban volt az év során, de a kapacitások további bővítésére feltétlenül szükség van. A környezetvédelmi háttér intézményi megerősítése az év során nem érte el a feladatai által indokolt mértéket.

Az 1994-ben, Oslóban aláírt, a kénkibocsátások további csökkentéséről szóló nemzetközi jegyzőkönyv megerősítésére készülő előterjesztést az Országgyűlés jóváhagyta, a megerősítés dokumentumát a Külügyminisztérium helyezi letétbe.

A kritikus terhelések térképezése, az ehhez kapcsolódó nemzetközi adatszolgáltatás folyamatos. A KöM-MTA együttműködés keretében folyik a munka a levegőszennyezés által okozott károk értékeléséről.

Elkészült a légszennyező anyagok kibocsátásának 1999. évi részletes emisszió katasztere és a 2000. évi kataszter előzetes – a tüzelőanyagok felhasználási adatain alapuló – változata. Ezek az adatok nemzetközi és hazai adatbázisokba kerülnek.

A Montreali Jegyzőkönyv részeseként kidolgozásra került a halon kezelési stratégia.

Folytatódott a környezetkímélő közlekedés és közlekedési infrastruktúra-fejlesztés hosszú távú stratégiája és az ehhez kapcsolódó cselekvési program kidolgozása a KöViM-mel közösen. A hosszú távú program részletesen tartalmazza azokat a feladatokat tennivalókat (költségvonzatuk megjelölésével), amelyeket meg kell valósítani annak érdekében, hogy a „fenntartható közlekedés” elvei érvényesülni tudjanak a jövőben. A feladatot kormányhatározat írja elő.

A közúti közlekedésről rendelkező 1988. évi I. törvényben kapott új felhatalmazás alapján elkészült és életbe lépett a gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló KöViM- BM-KöM együttes rendelet. A felülvizsgálat hatékonyságának javítása érdekében a jogszabály továbbfejlesztése folyamatos.

A kétütemű gépkocsikra utólagosan felszerelhető katalizátorok széleskörű bevezethetőségének vizsgálata befejeződött, az értékelő tanulmány elkészült.

Az elmúlt évben is - a terveknek megfelelően - megrendezésre került a minisztérium támogatásával a közlekedési-környezetvédelmi akció, melynek eredményeként bővült adatbázisunk az üzemelő gépkocsik környezetvédelmi állapotáról.

A gépjármű felülvizsgálatra vonatkozó Európai Unió előírások várható változása miatt a megkezdődött a párolgási emisszió és a terhelt állapotban történő emisszió mérés szükséges feltételeinek vizsgálata, a megfelelő vizsgálati módszer kidolgoztatása. A munka befejezése 2002-ben várható.

Zaj és rezgés elleni védelem

Kiadásra kerültek a háztartási gépek zajvizsgálatát szabályozó EN 60704-2-es sorozat magyar szabványai és a kültéri berendezések zajvizsgálatára vonatkozó szabványok.

Az intézményfejlesztés keretében a termékek zajkibocsátását vizsgáló-ellenőrző mérőlaboratóriumok fejlesztése folytatódott. Az új szabályozás megjelenésével azonban a fejlesztési koncepciót felül kellett vizsgálni – emiatt a kivitelezés és megvalósítás értelemszerűen halasztódott. Várhatóan 2002. év végére fejeződik be a fejlesztés.

A környezetvédelmi felügyelőségeken a legmodernebbnek számító, azonos idejű frekvenciaelemzést biztosító Brüel&Kjaer mérőműszerek kerültek beszerzésre és beüzemelésre.

Az *immissziós adatbázis működtetése* feladat keretében a környezeti zajra vonatkozó vizsgálati eredmények nyilvántartását biztosító rendszer feltöltése folytatódott a környezetvédelmi felügyelőségeken.

Egy mintaprojekt keretében elkészült Sopron város zajtérképe, s ennek keretében vizsgálatra került a közeljövőben bevezetésre kerülő EU-irányelv zajtérképezésre vonatkozó előírásainak peremfeltételeinek, a hazai alkalmazás lehetőségeinek,

feltételeinek lehetősége, a forgalomban ténylegesen résztvevő gépjárművek egyedi zajkibocsátásának vizsgálata, az új típusokra jogszabályban előírt határértékekkel való összevetés, kiértékelés elkészítése, amely alapot adhat későbbi szabályozás megalkotásához.

Felszín alatti víz- és talajvédelem

A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló 33/2000.(III. 17.) Kormányrendelet és a hozzá csatlakozó, a felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről szóló 10/2000. (VI. 2.) KöM-EüM-FVM-KHVM együttes rendelet végrehajtása érdekében 2001-ben:

- Kidolgozásra került – a Korm. rendelet szerinti előírások elősegítésére - a KAC fejlesztési pályázati rendszer keretében a szennyező anyagok közvetlen és közvetett bevezetésével járó tevékenységek átalakításának, továbbá a kármentesítési beruházások végrehajtásának környezetvédelmi támogatási rendszere;
- Folytatódott a rendeletekhez kapcsolódó mérési szabványok felülvizsgálata és korszerűsítése, illetve a még hiányzó szabványok kidolgoztatása;
- Elkezdődött a környezetvédelmi felügyelőségek laboratóriumainak felkészítése a Kormány- és az együttes miniszteri rendelet mintavételi, mérési és ellenőrzési előírásainak megfelelően. Ennek keretében került sor a laborakkreditáció támogatására.

Elkészült és hatályba lépett az EU 91/676/EEC nitrát direktívájával harmonizáló – a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelmével szóló 49/2001. (IV.3.) Korm. rendelet. Ehhez kapcsolódóan a KAC fejlesztési pályázataiban támogatandó beruházások a gazdálkodók részére a nitrát-érzékeny területeken lévő állattartó telepek korszerűsítése, különös tekintettel a trágyák tárolására szolgáló fejlesztésekre.

A talajvédelem szempontjából több, a mezőgazdasági gyakorlatot érintő szabályozás, elsődlegesen a növényvédelmi törvény végrehajtásával kapcsolatos jogszabályok (növényvédő szerek forgalomba hozatali engedélyezése, felhasználása, raktározása, valamint a termésközelítő anyagok felhasználásával kapcsolatos rendeletek) EU-konform felülvizsgálata, illetve korszerűsítése – az FVM irányításával folytatódott.

A 2001. év és az elkövetkező évek kiemelt feladata az EU 2000/06/EK Vízeretirányelvben foglalt feladatok végrehajtása. Ennek keretében kormány-előterjesztés készült a feladatok és felelősök megjelölésével. A Kormány 2329/2001. (XI. 21.) határozatában rögzítették 2015-ig határozzák meg a végzendő feladatok főcsoportjait.

A felszín alatti víz vonatkozásában a környezeti monitoring rendszer kiépítése 1996-tól folyamatosan halad. Elsőként a Duna-Tisza köze területén került kialakításra a monitoring rendszer. A második jelentős lépés a 2000. év folyamán a további négy alföldi környezetvédelmi felügyelőség bevonásával már az ország jelentős területére kiterjesztésre került az országos megfigyelő rendszer. A vízminőségi méréseket és a mintavételeket a felügyelőségek végzik. A fejlesztés és az üzemeltetés párhuzamosan folyik. A koordinációt a VITUKI Rt. végzi.

A víz keretirányelv előírásainak megfelelően többek között a monitoring rendszerek is felülvizsgálatra fognak kerülni. Ennek a koncepciója nemzetközi és hazai kutatócsoportokkal közösen kerül kialakításra a magyarországi hidrogeológiai viszonyoknak megfelelően.

Az OKKP infrastrukturális alapját képező térinformatikai számítógépi információs rendszer – KÁRINFO – kiépítésével szinkronban – a korábbi évek elmaradását pótolva, források biztosításával nagy ütemben folyik a tartós környezetkárosodások, szennyezett területek, illetve a szennyező források Országos Számbavétele.

Az utóbbi években hangsúly helyeződött a magyarországi kármentesítési program eredményeinek nemzetközi bemutatására. A nemzetközi fórumok tanúsága szerint Magyarország kármentesítési tevékenysége kiemelkedő a Közép-Kelet –Európai Régió belül.

A KöM szakmai irányítása és koordinációja mellett folytatódott az egyes tárcák, illetve azokhoz tartozó állami szervezetek felelősségébe tartozó alprogramok végrehajtása. A KöM által irányított egyedi kármentesítési beruházások keretében 2001-ben a beruházási program folytatódott vagy elkezdődött.

10 területen környezeti veszélyeztetés megszüntetését célzó, ún. államigazgatási eljárás keretében indított kármentesítés kezdődött, illetve fejeződött be, melyeket a kötelezett terhére - de a KöM által megelőlegezve - az illetékes környezetvédelmi felügyelőségek koordinációjában.

Felszíni vizek védelme

A jelentősebb vízkészlettel rendelkező vízfolyások, tavak, tározók vízminőségét rendszeres jelleggel, az országos és regionális monitoring rendszer keretében ellenőrzik a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőségek. A mintegy 300 mintavételi helyen, átlagosan kétheti gyakorisággal vett vízmintákból 30-40 vízminőségi paraméter meghatározására kerül sor. A vízminőségi adatok egy központi adatbázisba kerülnek be, melyet a KöM megbízásából a

Környezetgazdálkodási Intézet üzemeltet. Az Intézet végzi az adatok éves feldolgozását, vízminőségi térképek készítését és a „Vizeink Minősége” című évenkénti magyar és angol nyelvű kiadvány készítését is.

E rendszeres jellegű méréseken túlmenően, a környezetvédelmi felügyelőségi laboratóriumok a területi vízminőség-védelmi szempontból jelentősebb további mintegy 200 mintavételi helyen működtetik a lokális felszíni vízminőségi monitoring rendszert.

A hazai felszíni vizes monitoring rendszer működtetésének költségeit a felügyelőségek a központi költségvetési keretükből fedezik.

A 60/2000/EK Víz Keretirányelv előírásai komoly szakmai követelményeket fognak a következő évben támasztani a felszíni vízminőségi monitoring rendszerek fejlesztésével, átalakításával kapcsolatban is. E feladatokra történő felkészülés érdekében 2001. évben elkészült „*A felszíni vizek monitoring rendszerének fejlesztése*” című koncepció, melyet a VITUKI Rt. készített el.

A Tisza vízgyűjtőterületén 2000. év elején bekövetkezett, súlyos ökológiai károkat okozó szennyezések után a Környezetvédelmi Minisztérium részletes vizsgálati programot indított. A 2000. évi vizsgálatok célja az akut és a rövid-távú hatások felmérése, a természet regenerálódásának megfigyelése volt. 2001. évben a középtávú hatások felmérése érdekében tovább folytatódtak a felmérések, kiterjesztve a Tisza és a Szamos főágán túl a jelentősebb mellékvízfolyások torkolat közeli szelvényeire is. A Környezetvédelmi Hivatal szakmai kompetenciájához tartozó vizsgálatokat összesen 27,4 millió Ft értékben a VITUKI Rt. koordinációjában a környezetvédelmi felügyelőségi laboratóriumok, a debreceni és a szegedi egyetem tanszéki munkacsoportjai és a Fővárosi ÁNTSZ végezték.

2001-ben a Ráckevei (Soroksári) - Duna-ág vízminőségének javításáról szóló 2022/2000. (II. 4.) Korm. határozatban a környezetvédelmi miniszter elsődleges felelősségével elrendelt feladat elkészült. Ez a Duna-ág olyan monitoring rendszerének kidolgozására irányul, amely a jó vízállapot elérése és megtartása érdekében a felszíni és felszín alatti vízminőség, illetve a potenciális vízszennyezések megfigyelésére hosszú távon alkalmas.

Összességében elmondható, hogy az ország felszíni vízkészletének nagyobb hányada a II-III. vízminőségi osztályba, a „kissé szennyezett”-„mérsékelten szennyezett” kategóriába tartozik.

A nagyobb folyók, tavak átlagos vízminőségi állapota általában európai viszonylatban kedvező, de a kisebb vízhozamú vízfolyások esetén a

szennyezőanyag-terhelések hatására kedvezőtlenebb vízminőségi állapot is kialakulhat.

Kritikus vízminőségi állapot jöhet létre a rendkívüli, balesetszerű szennyezések következtében. Ezek többsége a külföldi vízgyűjtőterületeken következik be. Vízvédelmi politikánk egyik fő célkitűzése a nemzetközi vízvédelmi együttműködések szorosabbá, hatékonyabbá tétele, nemzetközi szennyezés-csökkentési programok kezdeményezése. Ezekhez a két- és többoldalú együttműködési megállapodások, a nemzetközi vízvédelmi egyezmények nyújtanak megfelelő keretet.

A Települési Szennyvizek Ártalommentes Elhelyezésnek Nemzeti Programja előkészítése, illetve a Megyei szennyvíz-elhelyezési koncepciók I. ütem megalapozása 2001. végére elkészült. A feladat volumene igen nagy, mivel településenkénti vizsgálatokkal kell megállapítani, hogy mely területeken szükséges vagy gazdaságos a csatornahálózat kiépítése, és hogy mely területeken nem jár különösebb környezetvédelmi haszonnal, és ezért az egyedi szennyvíz-elhelyezési kislétesítmények támogatása a célravezetőbb.

A munka eredményeképpen elkészült az összes település állapotfelmérése, mintaterületi fejlesztési vizsgálatok alapján általánosan alkalmazható költségfüggvények, az összes település szennyvíz-elhelyezési programjának kiinduló adatbázisa, valamint javaslat készült el a szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolására, az ország összes települése vonatkozásában.

Ipari szennyezés csökkentése

Megkezdődött az ártalommentes szennyvízelhelyezés szabályainak kidolgozása, valamint a 2000. évi CXXIX. törvénnyel módosított, a környezetvédelem általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény felhatalmazása alapján az egyedi szennyvízelhelyezés alkalmazási feltételeivel kapcsolatos szabályok meghatározása.

A 2001. évben Tanács 96/61/EK integrált szennyezés megelőzés és ellenőrzés irányelv hazai jogrendbe való illesztéséről kellett gondoskodni. Az irányelv egy egységes környezethasználati engedély bevezetését követeli meg, amely feltételeinek teljesítése nélkül az irányelv által nevesített tevékenységek nem kezdhetők meg, illetve nem folytathatók.

A jogszabály hazai jogrendbe való átültetése megtörtént, a hangsúly a végrehajtásra, továbbá az EU felé történő jelentési kötelezettségekre való felkészülésre és az ezekhez szükséges intézményi háttér megteremtésére, megerősítésére helyeződik.

Fő cél az IPPC irányelv végrehajtására, megfelelő érdekérvényesítésre és valamennyi szinten teljesítendő adatszolgáltatásra való EU konform felkészülés. A közösségi irányelv harmonizációja 2001-ben megtörtént. A hazai jogrendbe való átültetés két lépésben valósult meg, az első volt a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény módosítása az egyes törvények környezetvédelmi célú jogharmonizációs módosításáról szóló 2001. évi. LV. törvény keretében, a második az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól szóló 193/2001. (X. 19.) Kormányrendelet. A kormányrendelet 2001. október 30-án hatályba lépett.

Az egységes környezethasználati engedélyben megkövetelt feltételek, különös tekintettel a legjobb elérhető technikára vonatkozó követelmények teljesítésének intézményesített formában való elősegítése érdekében - és az ANP-vel összhangban – 2001. tavaszán létrejött az IPPC szervezet.

2001. novemberben, több éves előkészítő munkát követően, elkezdődött a Környezetvédelmi Minisztérium és az Egyesült Királyságok Nemzetközi Fejlesztési Minisztériumának közös projektje. A projekt 2002. júliusáig tart, és az egységes környezethasználati engedélyezés és az elérhető legjobb technikák alkalmazásához nyújt szakmai, gyakorlati segítséget. A költségeket teljes mértékben a külföldi partner fedezi.

Az ANP átvétele során, az irányelvek által megkövetelt környezetállapot- és környezetterhelésekkel kapcsolatos mérések száma és jellege a jövőben jelentős mennyiségű új feladat elé állítja a hatóságokat, elsősorban a környezetvédelmi felügyelőségek laboratóriumait. A közelmúltban megjelent, és az előkészítés alatt álló új hazai környezetvédelmi jogszabályok követelményeinek való megfelelés jelentős műszaki és infrastrukturális fejlesztéseket, valamint a megfelelő létszámú és képzettségű szakember alkalmazásának biztosítását teszi szükségessé, melyek végrehajtását a Minisztérium kiemelt fontosságú feladatának tekinti.

A műszaki és infrastrukturális fejlesztések mellett megkülönböztetett figyelmet követel a környezeti mérések minőségbiztosítási rendszerének kialakítása, a laboratóriumi hálózat akkreditációs státuszának fenntartása, a méréseket végző személyzet folyamatos szakmai továbbképzése. 2001. év során mind a Minisztérium, mint a Környezetgazdálkodási Intézet szervezeti keretében létrejött egy külön szervezeti egység, mely e feladatok koordinációjáért, végrehajtásáért felelős.

Környezetbiztonság és környezet-egészségügy

Megtörtént a Seveso 96/82/EK irányelv jogharmonizációja és a szabályozás hatálybaléptetése.

Ennek keretében a jogszabályokban meghatározottak alapján a hatósági feladatok a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF), a szakhatósági feladatokat pedig a Műszaki Biztonsági Főfelügyelet látja el. A BM OKF a 2001. január 1-től való végrehajtásra felkészült, míg az MBF-nél finanszírozási problémák miatt az implementáció teljesítése kérdésessé vált.

Az új veszélyes üzemek engedélyezése 2002. január 1-jével, míg a már működő veszélyes üzemek által benyújtott biztonsági elemzések és jelentések ellenőrzése 2002. október 1-jével megkezdődik. A külső védelmi terveket a meglévő veszély-elhárítási tervek aktualizálásával 2002. december 31-ig kell elkészíteni.

Jelentős előrelépés történt a nukleáris biztonság fokozása területén, mivel a tárca hatékony pénzügyi közreműködésével 2001. év folyamán kiépítésre kerültek a Baseli Egyezményt kihirdető Kormányrendelet végrehajtási rendeletében meghatározott közúti és vasúti határátkelőhelyeken a nukleáris anyagok, illetve hulladékok felismerését biztosító sugárkapuk, így a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága által telepített sugárkapukkal együtt csaknem teljes körűen biztosított az országba belépő szállítmányok sugárellenőrzése.

Hazánk veszélyeztetettségének, a környezet potenciális veszélyforrásainak megismerése, az operatív védekezésirányítás támogatása érdekében létrejött a térinformatikára épülő „Környezetbiztonsági Információs Rendszer” (KBIR). A rendszer tartalmazza az ipari, illetve a mezőgazdasági eredetű, valamint a természeti jellegű veszélyforrások adatait, térképi megjeleníthetőségét.

Pályázat keretében került kiválasztásra az időszak legjobbnak és legolcsóbbnak ítélt, - a veszélyes anyagok szállításnak figyelemmel kísérhetőségét biztosító (LOGIQ System) -GPS járműkövető rendszer.

A vízminőségi kárelhárítással összefüggő üzemi tervek készítésének, karbantartásának és korszerűsítésének szabályairól szóló 21/1999.(VII.22.) KHVM-KöM együttes rendelet, illetve a területi tervkészítésre vonatkozó, a vízminőségi kárelhárítással összefüggő területi tervekről szóló 2/1999. (K.H.V. Ért.15.) KHVM-KöM együttes utasítás végrehajtásának elősegítése érdekében kialakításra került a „Vízminőségi Vészhelyzetet Kezelő Komplet Térinformatikai Rendszer” (VIKÁR). A rendszer alapvető célja, hogy segítse a vízminőségi kárelhárítási feladattal rendelkező területi és országos szervezetek munkáját egyrészt a kárelhárításra történő felkészülésben, másrészt a felszíni

vízminőségi káreseményt követő védekezés során az információ menedzsment és az információáramlás számítógépesítésével.

Több éves előkészítő munka eredményeként 2001. évben benyújtásra került a „Környezetbiztonsági Szakmérnök” képzés beindításának akkreditációs anyaga. E mellett érettségizettek részére kialakításra került a „Környezetbiztonsági Felügyelő”-i, felsőfokú végzettséget nyújtó oktatás megszervezése. A Szent István Egyetemen és a KGI-vel együttműködve meghatározásra kerültek az oktatás bevezetésének feltételei (tantárgyak, oktatók, tematika stb.).

Tárcánk évente szakmai konferenciát szervez a biológiai allergénekről az érintett ágazatok, szakmai- és civil szervezetek képviselőinek részvételével a több ágazatot érintő országos gond megoldása érdekében. A környezetvédelmi tárca a Magyar Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társasággal közösen szervezett konferenciát 2001. áprilisában „Parlagfű-Egészség-Környezet” címmel.

A környezetvédelmi-, az egészségügyi-, a földművelésügyi és vidékfejlesztési-, a szociális és családügyi-, valamint a belügyminiszter Magyarországon első alkalommal hirdette meg „Országos parlagfümentesítő hétvégére” szóló közös felhívását, amelyre 2001. június 9-10-én került sor.

A környezetvédelmi tárca folyamatosan részt vesz az Országgyűlés 83/1997.(IX.26.) OGY határozatával, a Nemzeti Környezetvédelmi Program részeként, azzal egyidejűleg elfogadott Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram irányításában és megvalósításában, az Országos Környezet-egészségügyi Központtal együttműködve. A program kiemelten foglalkozik a víz és egészség, a levegő minőség és talajszennyezők egészségügyi hatásainak kérdéseivel.

A cigányság életkörülményeinek javítását szolgáló középtávú kormányprogramból adódó feladatként megkezdődött a telepeken és telepszerű lakóhelyen élők környezet-egészségügyi problémáinak kelet-magyarországi felmérése.

Az Ipari Balesetek Határon Túl Terjedéséről szóló Helsinkii Egyezmény kihirdetését követően megkezdődött az egyezményben foglaltak végrehajtása. A Nemzeti Kapcsolattartó Pont kiépítése megtörtént, az állandó ügyelet biztosított.

A KöM a PA 26 jelű, Természeti és Technológiai Veszélyek Menedzselése című fejlesztési programon keresztül kapcsolódott be az Európai Bizottság Közösségi Kutatási Központ (JRC) munkájába.

Folyamatos tevékenységet jelent a Duna-völgyi Regionális Riasztó Rendszer nemzeti központjának (PIAC-05) működtetése. Ennek keretében, - az ICPDR

munkabizottsága követelményei alapján – jelentés készült a Duna Bizottság részére a Duna-Tisza-Dráva közvetlen veszélyforrásairól, veszélyességi index szerinti sorolással.

2001-ben megkezdődött az Ipoly vízminőségi helyzetének felmérése, a törzshálózati monitoring és állapotértékelés kidolgozása, valamint a kapcsolódó környezet-egészségügyi felmérés szakmai előkészítése.

Hulladékgazdálkodás és környezettechnológia

A hulladékgazdálkodási szakmai tevékenységet 2001-ben az uniós jogharmonizációs kötelezettségek, valamint a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény végrehajtási feladatai határozták meg. Ennek keretében számos szakterületi szabályozás került kihirdetésre, illetve ezek végrehajtásának feltételeit vizsgáló és meghatározó tanulmányok készültek.

Jelentős szakmai eredmény volt, hogy elkészült a 2003-2008. évi NKP részét képező Országos Hulladékgazdálkodási Terv, amelyet 2001. szeptemberében a Kormány betervezte az Országgyűlésnek.

Megkezdődött az országban található települési szilárdhulladék-lerakók teljes körű felmérése, és a hulladékgazdálkodás tervezése igényeinek, valamint az Európai Unió számára készítendő jelentések követelményeinek egyaránt megfelelő Országos Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer kialakítása.

A hatályba lépett új jogszabályok elvárásainak megfelelően készültek el a szakhatósági állásfoglalások a terménővelő anyagok, valamint a növényvédő szerek forgalomba hozatalának engedélyezéséhez. A géntechnológiai tevékenység területén is megtörtént a szakhatóság kijelölése, és megkezdődött az engedélykérelmek szakhatósági véleményezése. Új feladatot jelentett az eljáró hatóság és a szakhatóság munkájának koordinálása.

Az öko-címke átvételével, valamint az EMAS bevezetésével kapcsolatosan több tanulmány és felmérés készült, amelyek eredményeinek felhasználásával elkészült mindkét jogszabály szakmai tervezete.

A nemzeti környezetbarát termék címkézés rendszerének erősítésére a gyártókat, a forgalmazókat és a szolgáltatókat tájékoztató részletes kiadvány készült, az érvényben lévő környezetbarát termék minősítési feltételrendszerekre és a védjegyet nyert pályázókra nézve, hasonlóan a német Kék Angyal rendszeréhez.

A fogyasztók, vásárlók tájékoztatása céljából szórólap kiadvány készült a környezetbarát minősítést nyert termékekről, azok rövid bemutatásával. A

középiskolai szakirányú képzésben résztvevő tanulók részére tájékoztató füzetet készült - 43 középfokú környezetvédelmi szakképzési intézményben tanuló felé - az uniós és a nemzeti öko-címke rendszerek bemutatására. A tapasztalatok értékelésére a 2002. évben kerül sor.

Az öko-címkézési rendszer koordinációs feladatainak ellátására való felkészítéskén, az uniós tapasztalatok felmérésén alapuló intézményfejlesztési terv készült a nemzeti környezetbarát minősítő rendszer intézményének fejlesztésére.

6. Természetvédelmi ágazati feladatok végrehajtása

Természeti területek védetté nyilvánítása

2000. december 31-ei állapot szerint 816 ezer hektár országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület szerepelt a nyilvántartásban. Az ex lege védett lápokkal, szikes tavakkal érintett földrészletek tájékoztató jegyzékének elkészültével e területek összesített területadatai is szerepelnek.

A vizsgált időszakban az Aggteleki NP, a Boronka-melléki TK és a Pannonhalmi TK bővítésére került sor. Az országos jelentőségű – egyedi jogszabállyal – védett természeti területek kiterjedése összességében, ha nem is nagymértékben, de növekedett. Az önkormányzatok által védetté nyilvánított és a nyilvántartásba vett ex lege védett természeti értékekkel, ill. területekkel együtt – 2001. december 31-ei állapot szerint – Magyarország területének 9,9 %-a védett természeti terület.

2001-ben a nemzeti park igazgatóságok az alábbi területek védetté nyilvánítási dokumentációját terjesztették fel tárcaközi egyeztetésre:

Órségi Nemzeti Park (43 934 ha)

Edelényi Magyar Nőszirmos Természetvédelmi Terület (3 ha)

Kelemér-Serényfalva Erdőrezervátum TT (332 ha)

Kapszeg-tó Természetvédelmi Terület (182 ha)

Budakalászi Kemotaxonómiai Botanikus Kert Természetvédelmi Terület (5 ha)

Érdi Kakukk-hegy Természetvédelmi Terület (9 ha)

Csemő-Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek Természetvédelmi Terület (172 ha)

Zámolyi-medence Tájvédelmi Körzet (2607 ha)

Hortobágyi Nemzeti Park bővítése (Borsósi-halastó) (184 ha)

Aggteleki Nemzeti Park bővítése (88 ha)

Kiskunhalas-Pirtó homokbuckák Természetvédelmi Terület (660 ha)

E területek tárcaközi egyeztetéseit alapvetően akadályozta a kezelési tervekről szóló miniszteri rendelet hiánya. Ez az akadály a 30/2001. (XII. 28.) KöM rendelet hatálybalépésével csak 2002. év elején hárult el. A tárcaközi egyeztetések lefolytatása (az egyeztetések megindítása, illetve a megkezdett eljárások lezárása), ezt követően a védetté nyilvánító miniszteri rendeletek megjelentetése 2002-re áthúzódó feladatot jelent.

Birtokügyi nyilvántartás vezetése a természetvédelmi nyilvántartás részeként

A védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról szóló 13./1997.(V. 28.) KTM rendelet alapján a Környezetvédelmi Minisztérium – mint országos nyilvántartást – vezeti a Védett Természeti Területek Törzskönyvét az országos és a helyi jelentőségű védett természeti területekről és a Védett Természeti Értékek Törzskönyvét a védett természeti értékekről.

A Védett Természeti Területek Törzskönyvének legfontosabb melléklete a földhivatali ingatlan-nyilvántartáson alapuló, számítógépes programmal kezelt birtokügyi adatbázis. A szoftver korszerűsítése a pontosabb nyilvántartás érdekében (2000. év folyamán) megtörtént. A nemzeti park igazgatóságok birtokügyi nyilvántartásukat 2001. júliusától kötelezően már a korszerűbb nyilvántartás szerint vezetik. A birtokügyi adatbázis további pontosítása érdekében 2001-ben megkezdett és 2002-ben megoldandó feladat a védett természeti területek vonatkozásában a földhivatali ingatlan-nyilvántartás és a természetvédelmi birtokügyi nyilvántartás adategyezőségének elérése, későbbiekben a TAKARNET-rendszerhez kapcsolódással a naprakész ingatlan-nyilvántartási adatok átvétele.

A Törzskönyv mellékletének másik fontos alkotóeleme a térképi nyilvántartás. 1999-2000. évben 80-90 %-os készültséggel megtörtént az országos jelentőségű védett természeti területek M=1:10000 méretarányú, helyrajzi számos térképállományának beszerzése, a térképeken a védett területek határainak feltüntetése, 2001-ben ez a munka folytatódott. A helyi jelentőségű védett természeti területekre is folyamatosan történt a birtokügyi adatok, térképmellékletek beszerzése, kiegészítése, pontosítása.

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBMR) működtetése

Az elmúlt években projektek és protokollok által körvonalazott program beindítása folyamán több országos, regionális és lokális program kidolgozása és fokozatos beindítása történt meg. Ez a munka a rendelkezésre álló pénzkeretektől függően 1999-től folyamatos.

A monitorozás az objektumok kiválasztott sajátságainak, állandó helyszínen, standardizált módszerekkel, meghatározott időközönként ismételt, hosszú távú megfigyelését jelenti. Ennek megfelelően az NBmR beindított programjait meghatározott időközönként, évente, kétévente meg kell ismételni. 2001-ben több országos program indult a széles szakmai egyetértés alapján kidolgozott módszertan terepi tesztelésére, valamint a régebben megkezdett programok folytatására került sor.

A Dráva környezeti- és természeti monitoringja

A Drávával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2066/1999. (III. 31.) sz. Korm. határozat előírásai szerint elkészültek a Dráva természeti monitorozásához szükséges adatfelvételek és az adatok a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságon működő Dráva térinformatikai rendszerben rögzítésre került.

Barlangtani és földtani feladatok

A természet védelméről szóló 1996. évi törvényből, illetve a Nemzeti Környezetvédelmi programból adódó feladatok közül folytatódott a közhiteles barlangnyilvántartás felállítása; megjelent a fokozottan védett barlangok körét módosító 13/2001. KöM rendelet; megtörtént a Bükki és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességéhez tartozó, megkülönböztetett védelmet igénylő barlangok körének meghatározása. A Baradla-barlang hidrológiai rendszerének Ramsari területté nyilvánítása az év folyamán megtörtént, lebonyolításra került a barlangi idegenvezető szakképesítést adó tanfolyam.

A barlangkiépítési engedélyekben foglaltak szerinti folyamatos ellenőrzésre került sor a Rózsadomb és a Vár-hegy térségében engedélyezett munkálatoknál, illetve több fokozottan védett barlang (pl. Tapolcai Kórház-barlang, Vértessomlói-barlang) műszaki létesítményeinek felújítása illetve védelmet szolgáló műszaki beavatkozások kapcsán.

Folytatódott az Abaligeti- és Pál-völgyi-barlangok rekonstrukciója, a Nagyharsányi-kristálybarlang természetvédelmi célú kiépítése, valamint az esztramosi táró munkálata.

Erdészeti és vadászati feladatok

2001-ben 37 körzeti erdőterv felülvizsgálatára került sor, 2002-ben mintegy 35 körzeti erdőterv elkészítése várható.

Az 1999-ben kialakított egységes irányelvek és szempontrendszer alapján megkezdődött az erdőrezervátumok hosszú távú fenntartási terveinek elkészítése. 2001-ben 10 erdőrezervátum hosszú távú fenntartási terve készült el, míg a munka folytatásaként 2002-ben újabb 16 erdőrezervátum hosszú távú fenntartási terve fog elkészülni.

Az erdőrezervátum monitorozás keretében megkezdődtek az erdőrezervátumok aktuális állapotának dokumentálását, és ennek archiválását célzó faállomány szerkezeti, botanikai, bryológiai és lichenológiai felmérések. A mintaterületek kiválasztása az erdőrezervátumok kutatási szempontú besorolása alapján történt, elsőként különböző típusú tölgyesekben, 5 erdőrezervátumban történtek felvételezések. A 2002. évi feladatok között a felvételezések folytatása, a faállomány-szerkezeti és botanikai felmérésekbe újabb rezervátumok bevonása szerepel.

Az EU HABITAT Direktíva végrehajtásának keretén belül folytatódott a NATURA '2000 hálózat természetes élőhely-típusainak kijelölése. A 2001. évi feladatok keretében a NATURA '2000 hálózatba kijelölendő erdei fás szárú növénytársulások elkülönítését segítő számítógépes program és lekérdező paraméterek összeállítása elkészült, a program tesztelése folyamatban van. 2002-ben további feladat az informatikai szolgáltató (ÁESz) és a kutató intézmény (MTA ÖBKI) együttműködésének szakmai koordinálása.

2001-ben megtörtént a KöM Természetvédelmi Hivatala és az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Főigazgatósága közötti Együttműködési Intézkedési Terv aktualizálása, az Országos Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági Főigazgatóságával, valamint a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságával megkötött együttműködési megállapodások aktualizálására 2002-ben kerül sor.

A KöM Természetvédelmi Hivatala az Országos Rendőr-főkapitányság, valamint a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága közötti együttműködések országos szintű felelőseként koordinálja a területi szervek együttműködését is.

A Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programmal összefüggő feladatok

A Program zonális részének bevezetéséhez elkészült az Érzékeny Természeti Területekre (ÉTT) vonatkozó részletes szabályokról szóló KöM-FVM együttes miniszteri rendelet tervezete, melynek kihirdetésére 2002-ben került sor (érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002.(I.23.) KöM-FVM együttes rendelet). Megtörtént a 2002. évi agrártámogatások részeként az ÉTT pályázati felhívás előkészítése, továbbá országos értekezletek szervezése, lebonyolítása.

Növényvédő-szerek használatával kapcsolatos feladatok és az invazív fajokkal kapcsolatos feladatok

- A Környezetvédelmi Minisztérium szakhatóságként vesz részt a növényvédő szerek és termésknövelő anyagok engedélyezésében a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény 14. § (2) bekezdése alapján;
- A dokumentációk áttekintése és az esetenként szükséges egyéb információk beszerzése és elemzése alapján, a KöM szakhatósági állásfoglalásaiban meghatározza a peszticidekre vonatkozó, környezet és természetvédelmi szempontból szükséges, alkalmazhatósági előírásokat és feltételeket, illetve javaslatot tesz a készítmények toxikológiai besorolására.

A növényvédelmi feladatokon felül megkezdődött az invazív növény- és állatfajokkal kapcsolatos problémák kezelését előírányzó jövőbeli program kidolgozásának a terve is. Erre vonatkozóan elkészült az invazív fajok hazai és nemzetközi helyzetét bemutató vitaanyag, amely 2002. februárjában Budapesten megrendezésre került „Biodiversity in Europe”c. konferencián került megvitatásra és elfogadásra.

Tájvédelmi feladatok

A KöM TvH szakmai irányításával a nemzeti park igazgatóságok megkezdtek az egyedi tájértékek szabvány szerinti kataszterezését. Az egyedi tájértékek kataszter számítógépes feldolgozásának rendszerét már kidolgozták, az eredmények központi nyilvántartásba vétele megkezdődött.

Előrehaladott stádiumban van a védett természeti területek természetvédelmi kezelési terveinek készítése, de ez a későbbiekben is jelentkező, folyamatos feladat.

Jelentősebb nemzetközi kötelezettségek 2001. évi végrehajtása

a.) Európa Diploma

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága pályázatot nyújtott be az Európa Tanácshoz a Tihanyi-félsziget Európa Diplomára való jelölésére. A pályázat elbírálásának első lépcsőjeként az Európa Tanács megbízott szakértője elvégezte a helyszíni szakértői munkát 2000 szeptemberében, majd előterjesztette szakvéleményét az illetékes bizottságnak. Az 2001-ben elvégzendő kiegészítéseket írt elő, illetve a Diploma esetleges odaítélését feltételekhez kötötte.

b.) A Washingtoni Egyezmény

A Washingtoni Egyezmény (egyezmény a vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről – CITES, kihirdetve az 1986. évi 15. törvényerejű rendelettel). Végrehajtásáról a 4/1990 (XII. 7.) KTM rendelet rendelkezik. Földrajzi fekvéséből adódóan az ország jelentős tranzitútvonal a keleti, dél-kelet európai országok és a fejlett nyugat-európai államok felvevőpiacai között. Az ország egyre jelentősebb felvevője az egyezmény hatálya alá tartozó állat- és növényfajoknak, valamint a belőlük készült termékeknek és Magyarországon is jelentős számban élnek olyan őshonos fajok, amelyek szerepelnek a CITES valamelyik függelékén, és ki vannak téve a kereskedelem káros hatásainak.

A jelenleg érvényben lévő végrehajtási rendelet európai uniós elvárásoknak megfelelő módosításának tervezete elkészült. Ennek gyakorlati végrehajtása elsősorban személyi fejlesztést tesz szükségessé. 2001-ben 509 nemzetközi engedély került kiadásra. Elkészült a bejelentési kötelezettség alá tartozó fajok tenyészteteinek nyilvántartása, valamint az állatok származását igazoló dokumentumok, az ún. honosított CITES-engedélyek és tenyésztői bizonylatok kiállítására (évente kb. 5000 db.), a tenyésztetek, állatkereskedők, határon beérkező szállítmányok, kisállat börzék ellenőrzésére, a vámisztviselők, rendőrök és a nemzeti park igazgatóságok munkatársainak képzése és a nemzetközi kapcsolattartásra került sor.

Minden, nagykereskedők által importált élő-állat szállítmány ellenőrzésre került a honosítást megelőzően.

Lefoglalásra került számos, élő állatokat illetve a belőlük készült termékeket tartalmazó illegális szállítmány, melyek közül a legnagyobb „fogás” 360 példány, élő görög teknős volt, amelyek várhatóan még az idén visszakerülnek eredeti élőhelyükre, Görögországban.

c.) A Berni Egyezmény (Egyezmény az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről)

A hazai feladatok koordinálása és a nemzetközi, szakmai feladatok ellátása a tárca felelősége. 2001-ben sor került az európai jelentőségű élőhelyek hálózatának kialakítását célzó, az Európa Tanács által támogatott, úgynevezett Emerald Network létrehozásának megkezdésére, egy bemutató projekt keretében.

d.) A Bonni Egyezmény

A Bonni Egyezmény kapcsán 2001-ben a legjelentősebb feladat az egyezmény égisze alatt létrejött „az afrikai-eurázsiai vízimadarak védelméről szóló Megállapodás”-hoz való csatlakozásunk előkészítése. Mivel a Megállapodás

vadászati kérdéseket is érint, szükséges volt a szaktárcával való egyeztetés, amely elhúzódott és ezért a csatlakozás maga a 2002. évre tolódott át. További feladatot jelentett az egyezmény gondozása során felmerülő adminisztratív kötelezettségek teljesítése, így pl. az EUROBATS

e.) Duna-medence Ökológiai Egyezmény

A Duna-védelmi Egyezmény 1994-ben kötötték a Duna menti államok, melyhez hazánk is csatlakozott. Az egyezmény keretében a részes felek "erősítik, harmonizálják és koordinálják a nemzeti és nemzetközi szinten meg tett és tervezett intézkedéseket a Duna-medence egész területén, törekedve a fenntartható fejlesztésre és a Duna környezetvédelmére. Ez a célkitűzés különösképpen arra irányul, hogy biztosítani lehessen a vízkészletek fenntartható használatát települési, ipari és mezőgazdasági célokra, az ökoszisztémák megővését és helyreállítását, továbbá más, például a közegészségi jellegű követelmények kielégítését."

f.) Biológiai Sokféleségről szóló Egyezmény

2001-ben folytatódott a Nemzeti Biodiverzitás Stratégia és Akció Program (NBSAP) készítése. Elkészült az egyezmény alapján szükséges második ország-jelentés.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Európai Unió

2001. első félévében jelentősen felgyorsult a jogharmonizációs folyamat, továbbá számos – az EU által elvárt – hatásvizsgálat és felmérés készült, továbbá egyeztetések folytak a Minisztérium és a gazdasági élet szereplői között. Ezekre, valamint az EU hivatalos álláspontjára és a Brüsszelben folytatott technikai konzultációkon elhangzottakra alapozva a március végén az EU-nak átadott második kiegészítő információkban Magyarország bejelentette, hogy a korábbi kilenc átmeneti mentességi igényéből ötöt visszavon.

A májusi főtárgyalói forduló a környezetvédelmi fejezet tárgyalását ideiglenesen lezárták minősítette, amelyet a júniusi miniszteri forduló politikailag is megerősített. A fejezet lezárása után saját program került kidolgozásra a teljesítés monitorozására, amelyet az érintett társtárcák illetékes vezetői is jóváhagytak.

Az ANP-ben meghatározott feladatok teljesítésében 2001-ben jelentős előrehaladás történt, különösen a jogharmonizáció gyorsult fel. A létszámfejlesztések egy részét át kellett ütemezni 2002-re.

A Tanács az Európai Környezetvédelmi Ügynökség és egy európai környezeti információs és megfigyelő hálózat létrehozásáról szóló 1210/90/EGK rendelet jogközelítését megvalósította a Magyar Köztársaságnak az Európai Környezetvédelmi Ügynökségben és az Európai Környezeti Tájékoztató és Megfigyelő Hálózatban való részvételéről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2001. évi XCVIII. törvény.

NATO

1994. óta aktívan bekapcsolódunk a NATO Modern Társadalom Kihívásai Bizottság (Committee on the Challenges of Modern Society - CCMS) tevékenységébe. A Bizottság fő témakörei: a határokon áttérjedő szennyezések, a lakosság védelme mérgező anyagok szállításakor, a volt katonai területek újrahasznosítása, a környezeti hatásvizsgálat, a kockázatelemzés, a környezeti irányító rendszerek.

OECD

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) és tagállamai környezetpolitikai tapasztalatainak elemzése és azok megfelelő átvétele kiemelkedően fontos a magyar kormányzati környezetpolitika továbbfejlesztése céljából. A KöM képviselői bizottsági tagként, illetve tisztségviselőként 2001-ben is részt vettek az OECD szakmai bizottságainak munkájában, az OECD XXI. század első évtizedére szóló környezeti stratégiájának kidolgozásában.

Kétoldalú együttműködés

2001-ben Jugoszláviát és Szlovéniát kivéve mindegyik szomszédos országgal, és több más európai országgal is sor került kétoldalú miniszteri találkozóra, emellett vezetői és szakértői értekezletek egész sora szerveződött. Tizenkét hónap mérlege tíz kétoldalú miniszteri tárgyalást mutat. Több mint húsz alkalommal került sor Miniszter úr konzultációjára a Budapestre akkreditált – többségükben uniós államokat képviselő – nagykövetekkel, ebből egy alkalommal a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságnál tett szakmai kirándulás keretében.

Az eredmények közül 2001. áprilisában a magyar-szlovák sugárfigyelő rendszerek adatszeréről szóló megállapodás aláírása, a pécsi magyar-horvát miniszteri találkozót követően a drávai vízerőműterv Espoo-i Egyezmény szerinti hatásvizsgálati eljárásának beindítása éppúgy kiemelendő, mint a tiszai vízszennyezések tanulságai nyomán a Tisza vízgyűjtő környezetvédelmi

programjáról folytatott egyeztetés az érintett országokkal. Ausztriával márciusban Miniszteri Szándéknyilatkozat született a Fertő-térség fenntartható közlekedésfejlesztését célzó közös projekt kidolgozásáról és benyújtásáról Interreg – Phare finanszírozás elnyerésére.

Kitartó erőfeszítések történtek a 2000. decemberében Romániával hatályba lépett kormányközi környezetvédelmi együttműködési egyezmény végrehajtására. Az egyezményben előírt kétoldalú Környezetvédelmi Vegyesbizottság szeptember elejére szervezett meg első ülését a román fél kérésére el kellett halasztani. A múlt év májusi szófiai kormányfői találkozón aláírásra került a magyar-bolgár környezetvédelmi együttműködési egyezmény. Szeptemberben másodszor is sor került magyar-horvát környezetvédelmi miniszteri találkozóra, a horvátországi Brijuniban.

Az EU tagállamokkal hagyományos jó együttműködésre újabb példája a május végén aláírt magyar-holland természetvédelmi munkaprogram, a társtárcák egész sorát megmozgató magyar-tübing vegyesbizottság, valamint a júniusi magyar-dán környezetvédelmi miniszteri tárgyalás, amely a két parlamenti bizottság képviselőivel közösen zajlott.

A tiszai cianid szennyezés következményeinek felszámolásához nyújtott pénzügyi támogatást (75 ezer ECU) Norvégia részéről újabb felajánlás követte, EU csatlakozási felkészülésünk támogatásához. Hasonló felajánlást tett Nagy-Britannia is. Novemberben Madridban került aláírásra miniszteri szinten a magyar-spanyol együttműködési szándéknyilatkozat.

Európán kívüli országok közül kiemelendő az USA Nemzeti Park Szolgálatával aláírt együttműködési megállapodás és ennek nyomán a testvérparki kapcsolatok erősítése.

Szubregionális és európai együttműködés

Az utóbbi egy évben felértékelődött, a szubregionális együttműködés, ezen belül a Kárpát- és a Duna-medencét, a Visegrádi Négyeket, a KEK-et érintő tevékenységek köre. 2001-ben két alkalommal került sor a V4 Környezetvédelmi Miniszterek Találkozójára, Szlovákiában és Csehországban. A találkozók szakmai előkészítésének az ad jelentőséget, hogy ezek a rendszeres találkozók nyújtanak lehetőséget a közös érdekeltségű környezet- és természetvédelmi kérdések megvitatására, a feladatok áttekintésére.

A Magyar Kormány képviselőjében Miniszter úr részt vett a *Duna menti országok és a Kárpátok Régióbeli országok* környezetvédelmi miniszterei és államfői Bukarestben megtartott csúcstalálkozásán (2001. április 29–30.).

Szeptember végén delegáció vett részt az ENSZ EGB miniszteri találkozásán, mely a 2002. évi Johannesburgi Rio+10 világkonferenciára való európai felkészülés egyik állomása volt.

Az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló ENSZ EGB egyezmény (*Espooi Egyezmény*) részes feleinek első találkozásán Magyarország elvállalta az egyezmény adatbázisát értékelő nemzetközi munkacsoport vezetését. Értékelő jelentésünket az egyezmény részes feleinek második találkozója 2001 februárjában elfogadta.

A horvát Környezetvédelmi Minisztérium 2001 januárjában megküldött értesítése alapján, a Dráva horvátországi szakaszán *Novo Virje mellett tervezett vízerőmű* környezeti hatásvizsgálatánál az *Espooi Egyezmény* alkalmazására kerül sor.

Az Egyezmény rendelkezései szerinti eljárásban – a magyar hatásvizsgálati szabályozásnak megfelelően – Magyarország, mint várhatóan hatásviselő fél részvételét a Környezetvédelmi Minisztérium irányítja és koordinálja. Környezetvédelmi Minisztérium megindította a térség felszín alatti vizeinek állapotfelvételére vonatkozó kutatásokat, valamint megkezdődött a szélesebb körű nyilvánosság tájékoztatásának, bevonásának előkészítése is.

Sokoldalú együttműködés

2001 májusában aláírásra került a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló POP egyezmény.

2001. májusában hagyta jóvá az Országgyűlés az Aarhusi Egyezményt az információkhoz való hozzáférésről, a döntéshozatalban való társadalmi részvételről és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésről környezeti ügyekben.

Az Éghajlatváltozási Keretegyezményben és különösen a kiotói Jegyzőkönyvben foglaltak végrehajtásának kérdéseiben számos nemzetközi fórumra került sor.

A 2001. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK TELJESÍTÉSE

A 2001. évi költségvetés fejezeti végrehajtása

A 2001. és 2002. évi költségvetési törvényjavaslathoz az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága által beterjesztett és elfogadott módosító indítvány lehetőséget biztosított a fejezetnek, hogy az ANP keretében tervezett létszámfejlesztés egy részét 2001. és 2002. évben végrehajtsa. A költségvetésbe beépült létszámfejlesztés a következő:

	2001.	2002.
Környezetvédelmi Minisztérium igazgatása	20 fő	10 fő
Természetvédelmi területi szervek	30 fő	30 fő
Környezetvédelmi területi szervek	50 fő	60 fő
Összesen:	100 fő	100 fő

A Kormány intézkedett a 2001. év elején kialakult árvízi katasztrófahelyzet pénzügyi fedezetének biztosításáról, a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések helyreállítására és újjáépítésére vonatkozó 1033/2001.(IV.12.) Korm. határozatában meghatározott feladatok finanszírozásáról szóló 2087/2001.(IV.20.) Korm. határozatával.

A környezetvédelmi tárcát érintő feladatokhoz 2001. évi árvízi károk helyreállítása néven új fejezeti kezelésű előirányzat létesült, melyhez szükséges 270,0 millió forintot a Kormányhatározat a Környezetvédelmi alap célfeladatok előirányzattól való átcsoportosítással biztosította.

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 2001. július 1-től érvényes új illetményrendszerének bevezetésével a köztisztviselők jelentős illetményemelésben részesültek, továbbá az illetményrendszer változásával növekedett a nyelvpótlék is, valamint bevezetésre került a 35 éves jubileumi jutalom. A fejezethez tartozó címek a következő többlettámogatásban részesültek:

Környezetvédelmi Minisztérium igazgatása	199,0 M Ft
Országos Meteorológiai Szolgálat	103,6 M Ft
Természetvédelmi területi szervek	234,6 M Ft
Környezetvédelmi területi szervek	502,9 M Ft
Összesen:	1 040,1 M Ft

A Kormány 2346/2001.(XI.22) számú határozatával döntött a köztisztviselői törvény hatálya alól kikerült, illetve közalkalmazotti besorolású munkatársak egyszeri kereset-kiegészítéséről, amely tárcánkat minimálisan érintette (17,3 M Ft), mivel a kereseti viszonyok általában kedvezően alakultak.

A Környezetvédelmi Minisztérium fejezet költségvetési összesítése

Megnevezés	2000. évi tény	2001. évi eredeti előir.	2001. évi törvényi módosított ei.	2001. évi módosított előir.	2001. évi tény	5/1	5/3.
	1	2	3	4	5	6	7
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
Kiadás	48 472,8	53 756,9	53 756,9	92 371,8	59 303,3	190,6	171,8
ebből személyi juttatás	4 531,7	4 840,7	4 840,7	6 278,2	6 153,5	138,5	129,7
központi beruházás	1 137,4	1 615,0	1 615,0	2 446,0	1 923,6	215,1	151,5
Bevétel	43 382,9	9 862,5	9 862,5	48 903,2	31 870,4	112,7	495,8
Támogatás	19 703,2	43 894,4	43 894,4	43 468,6	43 468,6	220,6	99,0
Létszám (fő)	2613	2890	2890	2891	2758	110,6	100,0

Az Állami Számvevőszék törvényi kötelezettségénél fogva 2001. szeptemberben megkezdte a Környezetvédelmi Minisztérium fejezet gazdálkodásának átfogó ellenőrzését. A vizsgálat 1997-2001. időszakra vonatkozott, kivéve a Központi Környezetvédelmi Alap és annak jogutódja, a Környezetvédelmi alap célfeladatok, melynek a vizsgálata 1996. évtől indult. A vizsgálat év végével befejeződött, melyről készült jelentés 2002. I. félév végéig véglegesített szövege a fejezet gazdálkodására vonatkozóan pozitív következtetéseket tartalmaz.

1. cím Környezetvédelmi Minisztérium igazgatása

A KöM igazgatás gazdálkodásával egyrészt a tárca kormányzati feladatainak pénzügyi háttérét hivatott biztosítani, másrészt a minisztérium működtetéséhez, üzemeltetéséhez szükséges feladatokat lát el.

A Környezetvédelmi Minisztérium igazgatása költségvetési cím a környezetvédelmi, a természetvédelmi, a meteorológiai szakterületek ágazati-, szakmai-, irányítási-, szabályozási feladatait, első- és másodfokú környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági feladatokat, a szakterületi politikák kialakítását, a kormányzati munkához kapcsolódó tennivalókat és az egyre szerteágazóbb nemzetközi együttműködés feladatainak előirányzatait foglalja magában.

A KöM szakmai szervezetein keresztül a tárca ágazati-, szakmai-, szabályozási feladatait egyrészt a költségvetés fejezeti szintű keretei között, másrészt a

különböző pénzügyi támogatások (Phare segélyprogram) kezelésével és felhasználásával látta el.

A minisztérium költségvetési előirányzataiba beépült a jogilag önálló Környezet- és Természetvédelmi Főfelügyelőség, amely gazdálkodási státuszát tekintve részben önálló költségvetési szervnek minősül, így önálló költségvetés készítésére nem kötelezett. A Környezet és Természetvédelmi Főfelügyelőség állami feladatként gyakorolja a külön jogszabályban meghatározott első- illetve másodfokú környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági (szakhatósági) jogköröket, a kormányzati környezetpolitika számára szolgáltatja tevékenysége során gyűjtött adatokat, elemzi és értékeli a jogszabályok végrehajtását, irányítja a felügyelőségek és nemzeti park igazgatóságok hatósági (szakhatósági) munkáját.

A 2001. július 1-től megszűnt Környezetvédelmi Fejlesztési Intézet Kac működtetésével kapcsolatos feladatai közül a döntés-előkészítő feladatok a KöM igazgatáshoz kerültek. A KÖFI költségvetésének a jogutód KGI és a KöM közötti megosztásakor 28 fő státusz hely került a KöM igazgatáshoz.

A minisztériumban működtetett nemzetközi segélyprogramok

- EPA-USA program: Az Amerikai Egyesült Államok Környezetvédelmi Ügynöksége a magyarországi környezetvédelmi projektjeinek megvalósításához segélykeretet hozott létre, amelyet megbízási szerződések, USA-ba történő kiutazások és esetenként berendezések, számítástechnikai eszközök beszerzésének finanszírozására fordít. A magyar fél ráfordításainak ellenértékét jelentés, számla ellenében utólag téríti meg;
- Ózon program: Az ózonkárosító metil-bromid felhasználási adatainak kiváltási lehetőségeinek feltárása Magyarországon;
- NBSAP program: Nemzeti biodiverzitás stratégiai- és akcióprogram, melynek célja az élővilág fenntartható használata, hasznosítása;
- VOC program: Holland segélyprogram, amely levegőtisztaság-védelmi feladatokat tartalmaz, célja: illékony szerves vegyületek csökkentése;
- MAKAT program: Magyar-Amerikai kutatási alap;
- ENIMPAS program: Angol és magyar természetvédelmi minisztériumok közötti megállapodás;
- Norvég pénzügyi segély: A norvég kormány által a Tisza vízszennyezésével kapcsolatban felajánlott pénzügyi segély, melyet a környezetszennyezések helyszíni kivizsgálására alkalmas központi mobil mérőlaboratórium kialakítására kell felhasználni.
- ECNC program: A holland kormányzattól érkezett, melynek feladata az Európai Természetvédelmi Központ "ECNC" projekt részeként egy természetvédelmi oktatóközpont részeként működik a Természetvédelmi Hivatal Költő utcai védett parkjában;

- Emerald Network pilot Projekt: A Berni Egyezmény keretén belül létrehozandó európai jelentőségű élőhelyek hálózatának kialakítása Magyarország közreműködésével;
- GTZ program: GTZ Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit A Magyar Köztársaság és a Német Köztársaság 1993-ban kötött szerződése a környezetvédelem területén folytatandó együttműködésről;
- Norvég-Szamos projekt: Norvég Kormány segélyprogramja keretében a Szamos vízgyűjtő kárelhárítás programja;
- Holland-magyar természetvédelmi együttműködés: A holland Mezőgazdasági Halászati és Természetvédelmi Minisztérium strukturális segélye, melyet a Tisza-rehabilitációval kapcsolatos feladatokra kell fordítani.

Magyarországnak az Európai Unió költségvetéséhez a LIFE programban való részvételre évente 2.280.000 EURO-t kell befizetnie. A nemzeti hozzájárulás 50%-át az éves nemzeti PHARE program fedezi, a fennmaradó részt pedig a nemzeti költségvetés finanszírozza. 2000.-ben 4 természetvédelmi és 8 környezetvédelmi pályázat került benyújtásra a KöM-be, melyek 2001. évi elbírálása során egy természetvédelmi és két környezetvédelmi témájú projekttervezet 932.974€ értékben részesült LIFE támogatásban. A 2001-ben beadott 25 db természetvédelmi és 28 db környezetvédelmi pályázat értékelése 2002. június végére várható.”

A minisztérium szervezeti keretei között működik még a Környezetvédelmi Phare program és ISPA segélyprogram, amely alprogramonként önálló fejezeti kezelésű előirányzatot alkot, amely a 8. címnél kerül bemutatásra.

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2000. évi tény	2001. évi eredeti előir.	2001. évi törvényi módosított ei.	2001. évi módosított előir.	2001. évi tény	5/1	5/3.
	1	2	3	4	5	6	7
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
Kiadás	3 911,9	3 261,0	3 261,0	7 225,5	6 570,4	184,7	221,6
ebből személyi juttatás	991,8	1 001,2	1 001,2	1 380,7	1 380,7	139,2	137,9
központi beruházás	331,9			651,9	649,6	196,4	
Bevétel	2 032,1	16,2	16,2	2 998,8	2 922,8	147,6	-
Támogatás	3 053,6	3 244,8	3 244,8	4 226,7	4 226,7	138,4	130,3
Létszám (fő)	328	406	406	440	409	134,1	108,4

millió forintban, egy tizedessel

2001. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	3 261,0	16,2	3 244,8	1 001,2
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	200,5	0,0	200,5	149,6
Minimálbér támogatása	0,2		0,2	0,1
Köztisztviselői illetménytöbblet támog.	199,0		199,0	148,5
Egyszeri kereset-kiegészítés	1,3		1,3	1,0
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	2 420,8	1 639,4	781,4	229,9
- Fejezeti kezelésű előirányzatok átcsoport.	1 998,8	1 218,2	780,6	48,0
Szigetközi térség kárainak mérséklése	9,7		9,7	
Balaton intézkedési terv és nagy tavaink v.	2,0	2,0		
Nemzeti ökológiai hálózat	4,3	4,3		
Környezetvédelmi szakmai programok tám.	32,1	32,1		
Országhatárokon áterjedő körny. hatások v.	2,0	2,0		
ANP intézményfejlesztés technikai feltét. m.	41,1	39,0	2,1	
ANP jogharmonizáció műsz. megalapoz.	74,4	69,4	5,0	
Környezetvédelmi Phare (HU9807)	872,9	872,9		
Duna-Tisza-közi homokhátság vízpótlása	12,0		12,0	
EU környezetv. támog. pályázati feltételei.	158,8	61,0	97,8	
ANP hulladékgazdálk. intézményr. megter.	103,7		103,7	20,0
Fejezeti tartalék	37,0		37,0	28,0
- Törvényhozó és végrehajtó szervek beruh.	648,8	135,5	513,3	
- Más fejezettől előirányzat átvétel	0,8		0,8	0,6
- Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosít.	182,0	182,0		46,0
- Előző évi előirányzat maradvány felhaszn.	-169,4	-169,4		
- Egyéb saját bevételi többlet	408,6	408,6		135,3
Intézményi hatáskörben	1 343,2	1 343,2		
- Előző évi előirányzat maradvány felhaszn.	1 343,2	1 343,2		
Módosított előirányzat	7 225,5	2 998,8	4 226,7	1 380,7

A Környezetvédelmi Minisztériumot érintő nemzetközi tagdíjfizetési kötelezettség előirányzata 2001. évtől eredeti előirányzatként beépült a KöM költségvetésébe. A dologi kiadások között szereplő, 2001. évben kifizetett tagdíjak a következők voltak (ezer forintban):

IUCN-The World Conservation Union (Természetvédelmi Világszövetség)	2 757
Wetland International Vizes élőhelyek nemzetközi szervezete	2 016
Europark – Európai nemzeti parkok szövetsége	140
Ramsar Convention on Wetlands Vizes élőhelyekről szóló	

Ramsari Egyezmény	654
CITES – Egyezmény a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről	1 390
CMS – Egyezmény a vándorló vadon élő állatfajok védelméről	1 190
EUROBATS – Megállapodás az európai denevérek védelméről	313
EUROTRAC	164
EMEP – Jegyzőkönyv a fenti Egyezményhez a levegő szennyező anyagok nagy távolságra jutásának megfigyelésére, értékelésére kidolgozott európai program finanszírozásáról	1 748
Bázei Egyezmény a veszélyes hulladékok határokon túra szállításának és elhelyezésének ellenőrzéséről	1 469
Bécsi Egyezmény az ózónréteg védelméről	107
Montreáli Jegyzőkönyv az ózónréteget lebontó anyagokról	1 062
Montreáli Jegyzőkönyv – Multilaterális alap	60 601
CBD-Biológiai Sokféleség Egyezmény	3 178
UNFCCC – Klímaváltozási Keretegyezmény	4 025
Egyezmény a Duna védelméről és fenntartható használatáról	11 522
UNCCD – Egyezmény az elsivatagosodás elleni küzdelemről	3 158
ISCA – Idegenforgalmi Barlangok Szövetsége	93
Genfi Egyezmény égisze alatti tevékenységek finanszírozása	1 456
UNEP – ENSZ Környezeti Program	21 113
Espoo-i Egyezmény az országhatárokon áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról	567
Biodiversity Service	2 826
UNEP Környezeti Katasztrófa Alap	5 649
Ramsari Egyezmény konferencia	2 824
LIFE III. program	300 814
Összesen	430 836

Az intézményi beruházások előirányzatát jelentősen növelte a HU-9807 Környezetvédelmi Phare program keretében történő környezetvédelmi laboratóriumok műszereinek, valamint a Szekszárd szennyvíztelep berendezéseinek beszerzése. A program keretében történő beszerzések megrendelője a KöM volt, ennek megfelelően a KöM-nek kellett a pénzügyi teljesítésnek alapján az eszközöket állományba venni, majd könyvjóváírással átadni a kedvezményezettek részére.

A KöM pénzforgalmi kiadásai között szereplő közel 1 milliárd forint összegű technikai jellegű elszámolás jelentősen megnövelte az intézményi beruházások előirányzatát, ebből

- 812,6 M Ft értékben kaptak labor-felszerelési eszközöket a környezetvédelmi felügyelőségek,
- 171,9 M Ft-ba kerültek a szekszárdi szennyvíztisztító eszközei.

A beszerzett eszközök térítés nélkül, könyvjóváírással 820,8 M Ft értékben a tárgyévben kerültek átadásra, míg 163,7 M Ft értékű eszköz átadása áthúzódott 2002. évre.

Az átvett pénzeszközök és pénzeszköz átadások között legjelentősebb a Környezetvédelmi alap célfeladatok előirányzatból finanszírozott, a 2000. évi ciánszennyezés kapcsán szükségessé váló kármentesítés, amely a Környezetvédelmi Minisztérium költségvetésén keresztül került kifizetésre.

Az átvett pénzeszközök között szerepelnek a nemzetközi segélyprogram keretében működési és felhalmozási célra kapott pénzeszközök, továbbá külföldről érkező egyéb segélyek és adományok 74,6 millió forint összeggel, melyből a nagyobb tételek: Holland-magyar természetvédelmi együttműködés 19,2 M Ft, Norvég-Szamos projekt 16,1 M Ft, VOC program 13,6 M Ft, Norvég pénzügyi segély 12,2 M Ft.

Egyéb központi beruházások

Döntés született arról, hogy a KöM székházának bővítése céljából tervezett „C” épületszárny előkészítése folytatódik, mivel azonban az építés előre láthatóan 2,5-2,8 Mrd forintba kerülne, a forrás biztosításához kormányzati támogatás is szükséges lesz.

A bérelt irodahelyiségek csökkentése érdekében megvásárlásra került egy irodaépület az Iskola utcában 340 millió forintért, amelyben az informatika, számítógép központ és még a minisztérium egy szervezeti egysége helyezhető el.

Megkezdődött a Költő utcai épületrekonstrukció előkészítése, valamint a támfalak megerősítése. Ez a beruházást előreláthatóan kb. 300 millió forintba kerül.

Az informatikai beruházások és fejlesztések meghaladták a 100 millió forintot, amellyel a minisztérium hardver és szoftver és hálózati rendszerének műszakiállapot-fenntartása valósulhatott meg.

A nagy igénybevétel miatt elhasználódott gépjárművek cseréjére 59,9 millió forintot kellett ráfordítani.

Vállalkozási tevékenység

A minisztérium 2001-ben vállalkozási tevékenységet nem végzett és alapítványt nem támogatott.

Gazdasági társaságban való részvétel

A minisztérium az alábbi gazdálkodó szervezetek tagja, illetve tulajdonosi jogok gyakorlója:

	Jegyzett tőke, törzstőke eFt-ban	Tulajdoni részesedés
Hortobágyi Halgazdaság Rt	641 130	100,00 %
Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Kht.	366 600	100,00 %
Környezetbarát Termék Kht	3 000	100,00 %
Esterházy Kastélymúzeum Kht	32 000	63,30 %
Gödöllői Királyi Kastély Kht.	752 900	37,35 %
Energia Központ Kht	4 460	25,00 %
Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark Kht.	500	1,66 %

A Hortobágyi Halgazdaság Rt további 115 millió forint cégbírósági bejegyzése folyamatban van.

Az Esterházy Kht. az 1029/1998.(III.13) Korm. határozatban megjelölt feladatokra alapították, azonban tényleges tevékenységét nem tudta megkezdeni, mivel az állami tulajdonú ingatlan-együttest nem sikerült vagyonekezelésébe venni. Az 1085/2000.(X.30.) Korm. határozat alapján 2001. január 1-én a Kht. végelszámolása megkezdődött. A KöM-öt illető 26.170.575 Ft vagyónrész visszautalása folyamatban van.

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	Ezer forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	3 876
Munkáltatói kölcsön kifizetés 10 fő részére	4 453
Visszatörlesztések, kamatok összesen	6 480
Kezelési költség, egyéb elszámolt kiadások	419
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	5 484
Kölcsönök állománya 2001. XII. 31-én	16 395

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány 1173,8 millió forint volt, amelyből 1087,8 millió forint került felhasználásra.

A 2001-ben keletkezett előirányzat maradvány 579,1 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 655,1 millió forint, bevételi lemaradás –76,0 millió forint.

3. cím Országos Meteorológiai Szolgálat

Az intézmény feladat- és hatáskörét a 33/1994. (XII.4) KTM rendelettel módosított, az Országos Meteorológiai Szolgálat, valamint az elnök feladat- és hatásköréről szóló 12/1992. (IV.23.) KTM rendelet szabályozza. A beszámolási évben az Országos Meteorológiai Szolgálat (továbbiakban OMSZ) szervezeti felépítése és feladata nem változott.

Az OMSZ 2001. évben mind szakmai, mind gazdálkodási, pénzügyi vonatkozásban kiegyensúlyozott, nyugodt időszakot zárt. Az intézmény stabilitását célzó erőfeszítések hatására megvalósultak az elképzelések a szakmai, technikai, műszaki fejlődésben, a nemzetközi együttműködésben, gazdasági kérdésekben.

2001. első felében elkészült a pestlőrinci új üzemépület, amelybe beköltöző munkatársak korszerű munkakörülmények mellett folytathatják tevékenységüket.

Az előregedett távközlési számítógép rendszer megújítására 2000-ben nemzetközi közbeszerzési pályázat került kiírásra, a sikeres tender következtében a kivitelezés és a végleges átadás 2001. augusztusban befejeződött.

Az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény 2001-től hatályos rendelkezései szerint az előző évhez képest mintegy 100 millió forinttal csökkent a visszaigényelhető ÁFA, amely jelentős mértékben terhelte a Szolgálat gazdálkodását.

A meteorológiai szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek minőségi kiszolgálása érdekében 2001. év második felében megkezdődött az ISO 9001. minőségbiztosítási rendszer bevezetése, melynek befejezése 2002. év végére várható.

A nemzetközi adatforgalmi kötelezettségét a Szolgálat teljesítette. Az együttműködés hatékony az ECMWF, az ECOMET, az EUMETNET, a LACE és EUMETSAT európai szervezetekkel, valamint a WMO európai régiójával.

2001. évben gondot jelentett a Magyar Televízió és a Duna Televízió tartozásainak rendezése. Az érintett társaságokkal rendszeresen fizetési megállapodások megkötésére került sor, melynek eredményeképpen a tartozásaikat átlagosan 90 napon belülre sikerül tartani.

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2000. évi tény	2001. évi eredeti előir.	2001. évi törvényi módosított ei.	2001. évi módosított előir.	2001. évi tény	5/1	5/3.
	1	2	3	4	5	6	7
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
Kiadás	1 647,8	1 538,9	1 538,9	2 104,3	1 950,4	127,7	136,7
ebből személyi juttatás	451,0	495,7	495,7	590,6	580,7	131,0	119,1
központi beruházás	193,1		0,0	237,0	176,1	122,7	
Bevétel	970,7	747,6	747,6	1 194,5	1 243,6	123,1	159,8
Támogatás	778,5	791,3	791,3	909,8	909,8	116,9	115,0
Létszám (fő)	275	315	315	315	279	114,5	100,0

millió forintban, egy tizedessel

2001. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	1 538,9	747,6	791,3	495,7
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	104,4	0,0	104,4	77,9
Minimálbér támogatása	0,7		0,7	0,5
Köztisztviselői illetménytöbblet támogatása	103,6		103,6	77,3
Egyszeri kereset-kiegészítés	0,1		0,1	0,1
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	359,6	345,5	14,1	13,2
- Fejezeti kezelésű előirányzat átcsoportosítás	173,4	159,3	14,1	3,3
Balaton intézkedési terv és nagy tavaink véd.	9,1		9,1	1,8
ANP jogharmonizáció műszaki megalapoz.	13,4	10,0	3,4	1,5
ANP hulladékgazd. intézményrendszer fejl.	1,6		1,6	
Törvényhozó és végrehajtó szervek beruh.	35,0	35,0		
Meteorológiai szolgáltatás beruházásai	114,3	114,3		
Egyéb saját bevételi többlet	186,2	186,2		9,9
Intézményi hatáskörben	101,4	101,4	0,0	3,8
- Előző évi előirányzat maradvány felhaszn.	101,4	101,4		3,8
Módosított előirányzat	2 104,3	1 194,5	909,8	590,6

A Készlet beszerzések kiadási összege az előző évhez képest 6 %-kal mérséklődött, ez elsősorban az anyagfelhasználás racionalizálásának köszönhető, további csökkenés a továbbiakban azonban nem várható.

Az elmúlt három évben a hazai távközlés tett beruházások kedvező hatása 2001. évben is érezhető volt. A nem adatátviteli célú távközlési (normál telefon) kiadások a 2000. évi szintet nem lépték túl.

Az üzemszerű működéshez szükséges szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások az inflációval közel azonos mértékben növekedtek. Ez eredménynek tekinthető, mivel a folyamatosan bővülő számítástechnikai rendszer karbantartásáért, supportjáiért fizetett díjaknak az igénybevétel bővülésétől növekednie kellett volna.

Az intézményi beruházások előirányzatból finanszírozott beruházások 2001. év végi aktivált és befejezetlen állománya (millió forintban):

- immateriális javak	25,1
- ingatlanok	147,2
- számítástechnikai anyagok	71,9
- egyéb gépek	18,8
- bútorok	22,9
- járművek	6,4
- befejezetlen beruházás	46,3
immateriális javak	11,2
számítástechnikai anyagok	35,0
egyéb gépek	0,1
Összesen	338,6

Az előző években az LRI-től átvett pénzeszközként kapott üzemeltetési hozzájárulás 2001-től számla ellenében történik, melynek következtében a saját bevételeket terhelő 5 %-os költségvetési befizetési kötelezettség 16 millió forinttal nőtt. E változástól a központi költségvetés olyan többletbevételhez jut, amelyet korábban a Szolgálat használhatott fel.

A Hargita téri ingatlannak a Kincstári Vagyoni Igazgatóság részére történő átadásával gyakorlatilag megszűnt az ingatlan bérbeadásából származó bevétel, amelynek az előző bekezdésben bemutatott 16 millió forintnyi többlet-befizetési kötelezettséggel együtt már érzékelhetően negatív hatású a Szolgálat gazdálkodásában.

Egyéb központi beruházás

Évek óta tervezett nagy kapacitású számítógép beszerzésére került sor, amely a rövidtávú (48 órás) előrejelzési modell gyors és hatékony futtatását teszi lehetővé. A Meteorológiai szolgáltatás beruházásai előirányzatból több forduló közbeszerzési eljárás keretében az IBM World Trade Corporation beszerzett számítógép üzembe állítására 2002. év elején került sor.

A 2000. évről áthúzódó előirányzat maradványból a Gilice téri új épület építése, távközlési számítógépcsere, számítógép és hálózatfejlesztés valósult meg.

Vállalkozási tevékenység

Az intézmény a beszámolási időszakban vállalkozási tevékenységet nem végzett és alapítványt nem támogatott.

Gazdasági társaságban való részvétel

A "NEFELA" Dél-Magyarországi Jégesőelhárító Egyesülés - non profit szervezet - 1991-ben jött létre azzal a céllal, hogy a korábban OMSZ felügyelet alatt működő - finanszírozási nehézségek miatt megszűnt – rakétás jégeső-elhárító rendszert kiváltsa. Az egyesületet a létrehozó tagok annak érdekében működtetik, hogy a területükön a termelés biztonságát és hatékonyságát a jégeső elhárításával növeljék.

Az OMSZ a Kormány 1992. október 1-én hozott döntése értelmében a jégeső-elhárítás céljára létesített eszközöket és ingatlanokat az egyesülés rendelkezésére bocsátotta és annak működtetését mint tag, illetve az OMSZ elnöke, mint a Felügyelő Bizottság tagja ellenőrzi.

Az OMSZ vagyoni részesedése 29,9 millió forint, amellyel nem pénzbeli hozzájárulásként adott át a társaság alapításakor.

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	ezer forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	11 617
Költségvetés javára keret csökkentése	909
Munkáltatói kölcsön kifizetés 4 fő részére	2 850
Visszatörlesztések, kamatok összesen	2 277
Kezelési költség, elszámolt kiadások	56
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	10 079
Kölcsönök állománya 2001. XII. 31-én	12 466

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány 101,4 millió forint volt, amely teljes egészében felhasználásra került.

A 2001-ben keletkezett előirányzat maradvány 203,0 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 153,9 millió forint, bevételi megtakarítás 49,1 millió forint.

4. cím Környezetgazdálkodási Intézet

A beszámolási időszakban a címhez két intézmény tartozott, a Környezetgazdálkodási Intézet és a Környezetvédelmi Fejlesztési Intézet.

A ***Környezetgazdálkodási Intézet (KGI)*** a Környezetvédelmi Minisztérium háttérintézményeként működik, tevékenységét az 1232/1994. számú államtitkári leirattal életbe léptetett alapítói okirat és az ezt módosító 4774/2/1996. számú miniszteri módosítás alapján látta el. Az intézet részére 2001. június 27-én kelt M-2-69-A/2001. számú határozattal új alapító okirat került kiadásra, mely határozatot a Környezetvédelmi Fejlesztési Intézet Megszűntető Okiratának, valamint a KGI új Alapító Okiratának közzétételéről szóló 11/2001. (K.Ért.5.) KöM utasítás tette közzé.

Előírt feladatok:

- a.) Kormányzati munkát megalapozó döntés-előkészítő tevékenység
- Környezetvédelmi koncepciók, más szakágazati, valamint térségi programok kidolgozása;
  - A környezet állapotának, a környezet védelme helyzetének, a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás folyamatainak figyelemmel kísérése, a környezet védelmének, szabályozott környezetkímélő használatának elősegítése, a fejlesztési lehetőségek hazai és nemzetközi tapasztalatainak elemzésével és értékelésével;
  - A környezeti hatásvizsgálatok és állapotfelmérések rendszerének és módszertanának fejlesztése;
  - Közreműködés a környezet- és természetvédelmi jogszabályok és műszaki irányelvek előkészítésében. A környezet- és természetvédelmi szabványosítás koordinálása;
  - A környezetvédelmi célú támogatások szakmai odaítélésének szakmai előkészítése, illetve a felhasználás szakmai ellenőrzése.

- b.) Kormányzati munkát megalapozó informatikai, mérési kutatás-fejlesztési tevékenység
- Közreműködés a környezet állapotának felmérését és jellemzését segítő és szolgáltató mérő-, megfigyelő-, elemző rendszerek, statisztikai adatfelvételek összehangolásában, a szerzett információk tárolása, rendezése, a mérőhálózatok minőségbiztosítási feladatainak koordinációja;
  - A KöM területi szerveinél üzemelő környezeti mérő és megfigyelő rendszerek, környezetvédelmi laboratóriumok szakmai feladatainak koordinálása;
  - A környezetvédelmi célokat szolgáló berendezések, eszközök módszerek és eljárások fejlesztésének, a környezetkímélő energia- és víztakarékos, hulladékszegény technológiák és termékek bevezetésének figyelemmel kísérése;
  - Az Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) végrehajtásával kapcsolatos általános feladatok szakmai koordinációja, szennyező-források számba vétele, nyilvántartása (KÁRINFO), kockázatbecslés;
  - Közreműködés a termékek és technológiák környezetvédelmi minősítésében a környezetkímélő minőség tanúsításában, a minőségtanúsítás irányelveinek és rendszerének előkészítésében;
  - Közreműködés a környezet- és természetvédelmi oktatási, továbbképzési és közgyűjteményi feladatok ellátásában;
  - akkreditált laboratóriumi tevékenység ellátása, a laboratóriumi minőségbiztosítási rendszerek koordinálása;
  - Közreműködés az EU integrációval összefüggő feladatokban;
- c.) környezetvédelmi hatósági döntéseket megalapozó szakértői tevékenység
- Közreműködés a hatósági tevékenység szakmai megalapozását célzó környezetvédelmi felmérésekben;
  - Közreműködés az IPPC engedélyezési rendszerhez kapcsolódó feladatokban;
  - Közreműködés a hatósági nyilvántartásokhoz szükséges környezetvédelmi adatok nyilvántartásában és értékelésében.

A Környezetgazdálkodási Intézet tevékenysége szorosan kapcsolódik a tárca által ellátott ágazati szintű feladatokhoz, annak szinte valamennyi területének előkészítő, lebonyolító szakaszában közreműködött. Az egyes tárcaszintű feladatok végrehajtásának bemutatása magában foglalja a KGI tevékenységét is.

A Központi Környezetvédelmi Alap kezelésére létesített szervezeti egység 1999. január 1-től kivált a Környezetgazdálkodási Intézetből és **Környezetvédelmi Fejlesztési Intézet (KÖFI)** néven új intézmény létesült az időközben megszűnt és célelőirányzattá átalakult alap kezelésére. A Környezetvédelmi alap célfeladatok fejezeti kezelésű előirányzat működtetésére létesült intézmény a célelőirányzat pénzeszközeinek kezelésében nem mutatkozott elég hatékonynak, továbbá az intézményi kiadások aránytalanul magasak voltak, ezért miniszteri döntéssel az intézmény 2001. június 30. nappal megszűnt. Jogutódja, a

Környezetgazdálkodási Intézet a Kac pénzügyi és kármentesítési feladatait vette át, míg a döntés-előkészítési tevékenység a Környezetvédelmi Minisztériumba került.

A Környezetgazdálkodási Intézet a Kac működtetésével kapcsolatosan átvett feladatokat 2001. december 31-ig látta el, majd az év végi miniszteri döntés értelmében a kármentesítés kivételével valamennyi pénzügyi tevékenység 2002. január 1-től a Környezetvédelmi Minisztériumba került.

Az APEH adóhatósági eljárást folytatott le 1995-1998. évekre vonatkozóan, melynek alapján 248.156 ezer forint adóhátralékot és késedelmi kamatot állapított meg. A méltányos elbírálás és a fizetési könnyítés eredményeképpen a tartozást két részletben kellett megfizetni.

A tartozás 2002. év elejével teljes kiegyenlítést nyert.

A költségvetési előirányzatok teljesítése (4. cím összesen)

Megnevezés	2000. évi tény	2001. évi eredeti előir.	2001. évi törvényi módosított ei.	2001. évi módosított előir.	2001. évi tény	5/1	5/3.
	1	2	3	4	5	6	7
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
Kiadás	2 354,8	1 978,4	1 978,4	3 352,8	2 920,7	142,4	169,5
ebből személyi juttatás	504,9	495,6	495,6	512,2	505,3	101,4	103,3
központi beruházás			0,0				
Bevétel	3 248,7	1 978,4	1 978,4	3 341,8	3 248,8	102,9	168,9
Támogatás	19,8		0,0	11,0	11,0	55,6	
Létszám (fő)	243	256	256	222	189	91,4	86,7

millió forintban, egy tizedessel

2001. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	1 978,4	1 978,4	0,0	495,6
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	9,3	0,0	9,3	6,9
- Egyszeri kereset-kiegészítés	9,3		9,3	7,0
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	-82,3	-84,0	1,7	-25,1
- Fejezeti kezelésű előirányzatok átcsoport.	11,3	10,1	1,2	2,1
Környezetvédelmi szakmai programok tám.	3,0	3,0		
ANP intézményfejlesztés technikai felt. meg	6,9	6,8	0,1	1,9
ANP jogharmonizáció műszaki megalapoz.	0,3	0,3		0,2
ANP hulladékgazdálkodási intézményr. fejl.	1,1		1,1	
- Más fejezettől előirányzat átvétel	0,5		0,5	0,3
- Intézmények közötti átcsoportosítás	-182,0	-182,0		-46,0
- Előző évi előirányzat maradvány felhaszn.	-515,7	-515,7		
- Egyéb saját bevételi többlet	603,6	603,6		18,5
Intézményi hatáskörben	1 447,4	1 447,4	0,0	34,8
- Előző évi előirányzat maradvány felhaszn.	1 447,4	1 447,4		34,8
Módosított előirányzat	3 352,8	3 341,8	11,0	512,2

A KGI által működtetett Közönségszolgálati Iroda a Környezetvédelmi Minisztérium irányítása alá került 2000. december 1-től. A változás következtében létszám és előirányzat átcsoportosítás történt a két intézmény között.

A jelentős köztisztviselői illetményemelés 2001. július 1-jei végrehajtása a közalkalmazottakat foglalkoztató KGI munkatársainál közvetett módon komoly megrázkódtatáshoz vezetett, mivel lényegesen növekedett a különbség a köztisztviselői és közalkalmazotti besorolásúak között. Az év végi egyszeri kereset-kiegészítés sem segített sokat az intézmény elhagyására készülő munkatársak megtartásában, a jogszabályok által előírt kötött létszám és bérghazdálkodás miatt pedig a fejezet nem rendelkezett a szükséges eszközökkel.

A KGI költségvetését döntően Kac-ból átvett pénzeszköz finanszírozza, a saját működési bevétele (162 M Ft) nem érte el a kiadási főösszeg 10 %-át. Az intézmény alaptevékenysége körében végzett szolgáltatások keretében a fejezeten kívüli megrendelések gyakorlatilag elenyésző volumenre csökkentek.

Vállalkozási tevékenység

A címhez tartozó KGI és a KÖFI 2001. évben vállalkozási tevékenységet nem végzett.

Gazdasági társaságban való részvétel

A KGI az AQUA Kiadó és Leányvállalat alapítója, amelynek a végelszámolása folyamatban van.

A leányvállalat jelenleg a Pro Tercia Kft-ben lévő 18 millió forint névértékű üzletrészen kívül egyéb működő vagyonnal nem rendelkezik.

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	ezer forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	4 987
Költségvetés javára keret csökkentése	67
Munkáltatói kölcsön kifizetés fő részére	1 000
Visszatörlesztések, kamatok összesen	557
Kezelési költség, egyéb elszámolt kiadások	28
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	4 583
Kölcsönök állománya 2001. XII. 31-én	3 136

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány 931,7 millió forint volt, melyből 735,4 millió forint került felhasználásra, 2002. évre áthozott, fel nem használt maradvány 196,3millió forint.

A 2001-ben keletkezett előirányzat maradvány 339,1 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 432,2 millió forint, bevételi lemaradás 93,1 millió forint.

5. cím Természetvédelmi területi szervek

A természetvédelmi területi szervek alapvető szakmai feladata a védett természeti értékekkel kapcsolatos első fokú hatósági (szakhatósági) jogkör gyakorlása, a védetté nyilvánítások előkészítése, a védett természeti értékek megóvása, őrzése, fenntartása, helyreállítása és bemutatása (üzemeltetése, felügyelete), a természetvédelmi oltalom alatt nem álló tájak védelmével

kapcsolatos feladatok ellátása. A címhez a beszámolási időszakban 9 nemzeti park igazgatóság tartozott.

A természetvédelem eredményessége szempontjából meghatározó a természeti értékek megőrzésének és károsításuk elhárításának színvonala. Általánosságban megfogalmazható, hogy természeti értékeink állapota javult, populációi erősödtek, egyedszámuk nőtt. A természeti értékek megóvása mellett jelentősek az eredmények a védett természeti területek és élőhelyek fenntartása és rekonstrukciója terén is.

A hatékony és korszerű természetvédelem össznemzeti érdekeltsége megkívánja, hogy a legértékesebb védett természeti területek állami (kincstári) tulajdonban legyenek, s természetvédelmi szempontú kezelésüket döntően állami szervek lássák el. A kincstári vagyoni körbe tartozó vagyonelemek tényleges hasznosítása, használata, fenntartása, védelme állami feladatellátás céljára történő igénybevétele a kincstári vagyongazdálkodási jog gyakorlása útján valósul meg.

A védett természeti területek túlnyomó többsége már hazánkban is állami tulajdonban van (72 %), de ebből egyelőre csak a következő táblázat szerinti védett és védelemre tervezett területek (26 %) vannak a nemzeti park igazgatóságok vagyongazdálkodásában.

A védett természeti területeken a vagyongazdálkodási tevékenység elsődlegesen a természeti értékek fenntartása és megőrzése érdekében végzett speciális tevékenység, - ideértve a természetvédelmi területfenntartás legfontosabb módját is, amikor semmiféle tevékenység végzése nem történhet a területen -, amelynek csak járulékos tényezője a bevétel-termelés, de az alapvető cél ez esetben is az, hogy a bevétel a természeti értékek fenntartása érdekében hasznosuljon. A vagyongazdálkodás a természetvédelmi kezelés része.

A nemzeti park igazgatóságok vagyongazdálkodásában lévő állatállományok tenyésztési, tartási színvonalának emelése érdekében elkészült a magyar szürke marha és a racka juh tenyésztési, tartási, takarmányozási technológiája.

A nemzeti park igazgatóságok vagyongazdálkodásában lévő kincstári tulajdonú erdők összterülete 25 ezer hektár. Az erdők vagyongazdálkodása vonatkozásában a források 2001-ben is szűkösnek mutatkoztak. A továbbiakban a forrásigény még jobban növekszik, ugyanis az átvételre kerülő volt szövetkezeti erdők zömmel elhanyagolt állapotúak, felújítási kötelezettséggel terheltek.

A nemzeti park igazgatóságok által kezelt vadászterületek (ahol az igazgatóság a vadászatra jogosult) összkiterjedése 2001-ben 105 ezer hektár volt. A vadászterület-kezelés 2001-ben országosan önfenntartónak mutatkozott. Ez a helyzet úgy állhatott elő, hogy túlnyomórészt a természetvédelmi örök látták el a

hivatásos vadász feladatokat. Mind jogi, mind gyakorlati okok miatt a nemzeti park igazgatóságoknak függetlenített hivatásos vadászokat kellene alkalmazniuk. A természetvédelmi örök kiváltása fokozatos ütemezésben célszerű, 2002-2003. években mintegy 20 fő hivatásos vadász alkalmazása vagy igénybe vétele tervezendő.

A természetvédelmi örök létszáma az újonnan felvettekkel együtt 222 fő volt, így egy főre átlagosan 419 km² működési terület, azon belül közel 3.676 hektár védett természeti terület jutott. A jelentős és tovább növekvő feladatok elláthatósága érdekében az elkövetkezendő években a Természetvédelmi Őrszolgálat folyamatos létszámfejlesztése szükséges mintegy 450-500 főig.

A természetvédelmi örök feladatellátásában polgári természetőrként az állampolgárok is közreműködhetnek. A hatósági őrzési tevékenységet segítő polgári természetőrök létszáma jelenleg 315 fő.

Az utóbbi időben megszorított természetvédelmi bűncselekmények és szabálysértések megakadályozására a határállomásokon való ki és belépések során az esetleg védett fajok illegális szállításának a megakadályozására a VPOP, illetve a határőrség munkatársaival való együttműködés erősödött. A másik ellenőrzés a vadásztársaságok külföldiek vadásztatásának ellenőrzése a vadászidényben. A nyilvánosságra került szabálytalanságok miatt fokozott helyszíni ellenőrzésekre került sor a téli vadászati szezon alatt a nemzeti park igazgatóságok munkatársai.

Jelenleg nem oldható meg, hogy minden külföldi vadásztatásánál a nemzeti park igazgatóság munkatársa jelen legyen, mivel az őri létszám azt nem teszi lehetővé.

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2000. évi tény	2001. évi eredeti előír.	2001. évi törvényi módosított ei.	2001. évi módosított előír.	2001. évi tény	5/1	5/3.
	1	2	3	4	5	6	7
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
Kiadás	4 251,4	2 185,8	2 185,8	8 156,5	6 963,2	191,9	373,2
ebből személyi juttatás	835,8	852,9	852,9	1 196,4	1 183,1	143,1	140,3
központi beruházás	244,8		0,0	362,7	342,4	148,2	
Bevétel	3 069,6	409,0	409,0	5 578,8	5 074,6	181,7	13szor
Támogatás	1 837,2	1 776,8	1 776,8	2 577,7	2 577,7	140,3	145,1
Létszám (fő)	621	663	663	663	652	106,8	100,0

millió forintban, egy tizedessel

2001. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	2 185,8	409,0	1 776,8	852,9
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	244,4	0,0	244,4	179,5
- Minimálbér támogatása	1,0		1,0	0,8
- Köztisztviselői illetménytöbblet támogatása	234,6		234,6	175,0
- Létszámcsökkentés támogatása	5,7		5,7	1,4
- Egyszeri kereset-kiegészítés	3,1		3,1	2,3
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	4 994,7	4 438,2	556,5	160,8
- Fejezeti kezelésű előirányzatok átcsoport.	1 544,1	987,6	556,5	6,3
Szigetközi térség kárainak mérséklése	32,3		32,3	2,3
Balaton intézkedési terv és nagy tavaink véd	13,4	8,6	4,8	1,7
Védett természeti ter. védettségi szint. helyr.	965,4	821,3	144,1	
Nemzeti ökológiai hálózat term. ter. rendsz.	0,5	0,5		
Term. védelmét szolgáló fejl. progr. támog.	47,6	47,6		
2001. évi árvízi károk helyreállítása	165,0		165,0	2,3
ANP hulladékgazdálk. intézményrendszer.	3,4		3,4	
Törvényhozó és végrehajtó szervek beruh.	37,2	37,2		
Természetvédelem beruházásai	279,3	72,4	206,9	
- Előző évi előirányzat maradv. igénybe vét.	-47,8	-47,8		
- Egyéb saját bevételi többlet	3 498,4	3 498,4		154,5
Intézményi hatáskörben	731,6	731,6	0,0	3,2
- Előző évi előirányzat maradv. igénybe vét.	731,6	731,6		3,2
Módosított előirányzat	8 156,5	5 578,8	2 577,7	1 196,4

A dologi kiadások növekedését elsősorban a védett természeti területek vagyonkezelése céljából átvett pénzeszköz 684 M Ft és a Kac közcélú keretéből származó 540 M Ft felhasználása váltotta ki.

A védett természeti területek védettségi szintjének helyreállítása program keretében az igazgatóságok 2001. évben földvisszavásárlásra a következő összegeket fordították (millió forintban):

	Bevétel	Támogatás	Összesen
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	17,8		17,8
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	35,6		35,6
Bükk Nemzeti Park Igazgatóság	84,8	19,4	104,2
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	177,4	67,5	244,9
Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	80,0		80,0
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	166,2	45,1	211,3
Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	102,8	5,4	108,2
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	80,0	6,7	86,7

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	76,7		76,7
Összesen	821,3	144,1	965,4

Környezetvédelmi Alap Célfeladatok természetvédelmi vagyongazdálkodásával összefüggő kerete a nemzeti park igazgatóságok saját vagyongazdálkodásában lévő területek, létesítmények és állatállomány kezelését, a természetvédelmi örök terepi egyenruházatának biztosítását, a természetvédelmi táblák kihelyezését, és a vagyongazdálkodási nyilvántartás kialakítását szolgálta az alábbiak szerint:

- területmegosztás	8,9
- létesítmény-kezelés	102,2
- állatállomány fenntartása	79,6
- területkezelés	390,4
- természetvédelmi őrszolgálat egyenruhája	42,9
- természetvédelmi táblák kihelyezése	14,1
- vagyongazdálkodási nyilvántartási rendszer	45,7
Összesen	683,8

Az idényhez kötődő feladatok teljesítése áthúzódik a 2002. évre.

Az intézményi működési bevételek az eredetileg tervezetthez képest megduplázódtak (408,8 M Ft-ról 840,3 M Ft-ra), amelyek elsősorban az ökoturizmus növekedéséből, a haszonbérbe adható földterületek hasznosításából adódott. A bevételek kedvező alakulása nagyban hozzájárult az igazgatóságok szakmai fejlesztéseinek gyorsításához.

A nemzeti park igazgatóságok vagyongazdálkodásában lévő védett és védelemre tervezett természeti területek megoszlása hasznosítás szerint (2001. december 31-i állapot)

	Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában levő területek összesen (ha)	Ebből haszonbérbe adott területek összesen (ha)
Aggteleki NPI	6 035	364
Duna-Ipoly NPI	10 168	2 746
Bükki NPI	28 194	15 051
Duna-Dráva NPI	14 832	4 170
Fertő-Hanság NPI	11 611	2 914
Hortobágyi NPI	70 988	51 107
Kiskunsági NPI	40 671	19 338
Balaton-felvidéki NPI	9 500	2 864
Körös-Maros NPI	24 757	6 607
Összesen	216 756	105 161

Egyéb központi beruházások

A természetvédelmi szakmai célokat szolgáló létesítmények (állattartó telepek, oktatóközpontok, bemutató létesítmények, kutatószállások vásárlása, építése és rekonstrukciója, élőhely- és barlangrekonstrukció) jelentették a legnagyobb beruházási tételt.

- immateriális javak vásárlása, létesítése	2,1 M Ft
- ingatlanok vásárlása, létesítése	178,1 M Ft
- gépek, berendezések és felszerelések vásárl.	59,7 M Ft
- járművek vásárlása, létesítése	40,5 M Ft
- Beruházási kiadások általános forgalmi adója	62,0 M Ft
Összesen	342,4 M Ft

Az ingatlan beruházások közül a nagyobb volumenű tételek (ÁFÁ-val): Aggtelek Néprajzi kiállítás és kutatóház 18,5 M Ft, Pálvölgyi barlang rekonstrukció 19,0 M Ft, Lillafüred, Szent István barlang rekonstrukció 39,8 M Ft, Tiszafüred Kemény kastély rekonstrukció folytatása 19,8 M Ft.

A gépjármű beruházások az amortizálódott gépkocsik pótlását tartalmazta, a 2-3 évvel ezelőtt történt kiemelkedő számú terepjáró gépkocsi beszerzés miatt a gépjármű park bővítése még nem szükséges.

Vállalkozási tevékenység

A címhez tartozó intézmények a beszámolási időszakban vállalkozási tevékenységet nem végeztek, és alapítványt nem támogattak.

Gazdasági társaságban való részvétel

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság az AGROGEO Agrárfejlesztő Földtani Fővállalkozó Kft résztulajdonosa 500 ezer forint üzletrésszel, 18 %-os részaránnyal.

Az AGROGEO Kft a környezet- és természetkímélő gazdálkodás meghonosításával foglalkozik (természetes ásványi anyagok, szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása) és az intézmény az ehhez kapcsolódó szakmai érdekeltsége miatt vesz részt a Kft. munkájában.

A társaság úgy döntött, hogy a 181 eFt mérlegeredmény nem kerül felosztásra, azt a társaság fejlesztési célokra fordítja.

A nemzeti park igazgatóság az üzletrészének értékesítését tervezi 2002. évben

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	ezer forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	805
Költségvetési forrásból Alap növelése	2 266
Munkáltatói kölcsön kifizetés 6 fő részére	2 150
Visszatörlesztések, kamatok összesen	806
Kezelési költség, egyéb elszámolt kiadások	122
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	1 605
Kölcsönök állománya 2001. XII. 31-én	5 085

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány 683,8 millió forint volt, melyből 634,6 millió forint került felhasználásra, 2002. évre áthozott, fel nem használt maradvány 49,2 millió forint.

A 2001-ben keletkezett előirányzat maradvány 689,1 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 1 193,2 millió forint, bevételi lemaradás –504,1 millió forint.

6. cím Környezetvédelmi területi szervek

A címhez tartozó 12 környezetvédelmi felügyelőség a környezetvédelem egyes szakterületeinek (levegőtisztaság-védelem, a vizek mennyiségi és minőségi védelme, a hulladékok káros hatásai elleni védelem, a zaj- és rezgésvédelem, a radioaktív sugárzás elleni védelem) területi szakigazgatási és első fokú hatósági feladatait látja el. A beszámolási év folyamán szervezeti változás vagy átszervezésből adódó feladat-átcsoportosítás nem volt.

A környezetvédelmi felügyelőségi laboratóriumok jelenlegi alapfeladatait a jogszabályokban előírt hatósági mérési feladatok ellátása képezi a különböző környezeti elemek (víz, talaj és levegő), a zaj- és rezgésvédelem és a hulladékvizsgálatok területén. A mérések elsősorban a környezet állapotának rendszeres, monitoring jellegű megfigyelésére, a hatósági eljárásokkal kapcsolatban igényelt környezeti állapot-, szennyezőanyag kibocsátások

meghatározására, a rendkívüli szennyezések környezeti hatásainak megállapítására terjednek ki.

A közelmúltban megjelent, és a folyamatban lévő új környezetvédelmi jogszabályok követelményei egyértelműen kijelölik a hatósági mérőhálózat fejlesztésének fő irányait. 2001. évben jelentős előrehaladás történt a területi mérőhálózat szakmai és műszaki színvonalának fejlesztése terén.

A Drávával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2066/1999. (III.31.) Korm. határozat 3. pontjában elrendelte a Dráva térség részletes környezeti és természeti megfigyelő rendszerének létrehozását és működtetését. A megfigyelő rendszer 2000-ben megkezdte működését a Dél-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség, valamint a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság irányításával, a monitoring segítségével megtörténhet az ún. „0 állapot” rögzítése. További üzemeltetésével biztosítható az erőmű üzembe helyezését követően a működés hatásainak nyomon követése.

2000-ben kezdődött meg az ország keleti határvizein az amerikai segítséggel létesült három automata vízminőség-vizsgáló állomás beüzemelése és sikeresen befejeződött azok próbaüzeme is. Új feladatot jelentett, hogy a monitor állomásokat egy rendszerben, egységesen és kölcsönös adattovábbítással kell működtetni, az érintett három környezetvédelmi felügyelőség (Miskolc, Debrecen, Nyíregyháza) szoros együttműködésében. Az egységes feltételek megteremtése érdekében a rendszergazda Észak-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség munkáját az amerikai féltől kiegészítésül kapott szervizautó is segíti. Az állomások a hazai és a nemzetközi vízvédelem területén is jól hasznosítható adatokat szolgáltatnak.

A Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség hathatós tevékenységének köszönhetően sikerült elérni, hogy a Délpesti szennyvíztisztító telep kivételével megszűnt a tisztított szennyvizek bevezetése az Ráckevei (Soroksári) Duna-ágba. Ennek, valamint a Délpesti szennyvíztisztító telep közelmúltban történt nagyszabású korszerűsítésének tudható be, hogy jelentős javulás észlelhető a Duna-ág vízminőségében, a korábbi III.- IV. osztályú vízminőséggel szemben II.-III- osztályú vízminőség regisztrálható és 2000-től a Duna-ág strandjai általában fürdésre alkalmasak.

Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség kiemelt feladata továbbra is a Duna-monitoring üzemeltetése, ennek keretében elvégzendő feladatai: felszíni vizek nagy gyakoriságú mintavétele, vízminőség vizsgálata, mederüledékek szerves és szervetlen anyagainak elemzése, hidrobiológiai vizsgálatok végzése a kijelölt felszíni vizekben: algaszám meghatározás, zooplankton mintavétel, makrozooplankton mintavétel, minőségi, mennyiségi meghatározás, laboratóriumi vizsgálatok hitelesítése, adatszolgáltatás, éves jelentés készítése.

A környezetvédelmi felügyelőségek a KöM megbízásából felmérést készítettek az ország egész területén található szennyezett területekről és szennyező forrásokról. A szennyezett területek felmérésének feldolgozása és értékelése folyamatban van.

Megkezdődött az önkormányzati hulladéklerakók teljes körű felmérése, amely az egész országra kiterjedően valósul meg a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőségek területi bontásában. A teljes körű felmérés Phare támogatással valósul meg. Az országos felmérés elkészítésére meghirdetett tendert a holland IWACO cég és a magyar CANOR International Kft. által alkotott konzorcium nyerte el. A felmérés befejezése 2002. év végére várható.

A költségvetési előirányzatok teljesítése

Megnevezés	2000. évi tény	2001. évi eredeti előir.	2001. évi törvényi módosított ei.	2001. évi módosított előir.	2001. évi tény	5/1	5/3.
	1	2	3	4	5	6	7
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
Kiadás	4 075,3	3 441,8	3 441,8	7 617,6	6 672,7	186,9	221,3
ebből személyi juttatás	1 748,2	1 803,3	1 803,3	2 586,3	2 503,7	147,9	143,4
központi beruházás	367,6		0,0	755,5	755,5	205,5	
Bevétel	1 700,4	296,2	296,2	3 178,7	3 113,4	186,9	-
Támogatás	2 794,4	3 145,6	3 145,6	4 438,9	4 438,9	158,8	141,1
Létszám (fő)	1 146	1250	1250	1251	1229	109,2	100,1

millió forintban, egy tizedessel

2001. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	3 441,8	296,2	3 145,6	1 803,3
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben	508,2	0,0	508,2	379,2
- Minimálbér támogatása	1,8		1,8	1,3
- Köztisztviselői illetménytöbblet támogatása	502,9		502,9	375,3
- Egyszeri kereset-kiegészítés	3,5		3,5	2,6
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	3 140,2	2 355,1	785,1	380,7
- Fejezeti kezelésű előirányzatok átcsoport.	1 074,7	289,6	785,1	74,6
Szigetközi térség kárainak mérséklése	4,0		4,0	1,4
Balaton intézkedési terv és nagy tavaink véd	143,4	18,2	125,2	37,0
ANP intézményrendszer. technikai felt.megter	25,1	25,1		
ANP jogharmonizáció műsz. megalapozása	4,0	4,0		
2001. évi árvízi károk helyreállítása	105,0		105,0	2,6
ANP hulladékgyűjtő. intézményrendszer.	90,2		90,2	30,0
Fejezeti tartalék	4,8		4,8	3,6
Törvényhozó és végrehajtó szervek beruház.	298,8	141,4	157,4	
Környezetvédelem beruházásai	399,4	100,9	298,5	
- Előző évi előirányzat maradvány felhaszn.	-42,2	-42,2		
- Egyéb saját bevételi többlet	2 107,7	2 107,7		306,1
Intézményi hatáskörben	527,4	527,4	0,0	23,1
- Előző évi előirányzat maradvány felhaszn.	527,4	527,4		23,1
Módosított előirányzat	7 617,6	3 178,7	4 438,9	2 586,3

A személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok 2000. évi tervezésekor a köztisztviselői illetményrendszer 2001. évi változása még nem volt tervezhető, ezért a törvény hatályba lépése után évközi előirányzat módosítással kellett ezeket az előirányzatokat megnövelni. A köztisztviselői törvény illetményrendszerének változásából adódó többlet 2001. II. félévben 502,9 M Ft volt. A kimagasló illetmény emelés az évek óta folyamatosan csökkenő köztisztviselői anyagi megbecsülés terén pozitív változást hozott, közrejátszott abban, hogy a tervezett létszámfejlesztés végrehajtásakor a szakmai igényesség nagyobb érvényt szerezzen.

A dologi kiadások részét képező üzemeltetési, fenntartási, szolgáltatási kiadások növekménye a szakmai tevékenységhez szükséges alvállalkozók és szolgáltatások bővülő igénybevétele, a fejezettől átvett feladatok végrehajtása és az előző évi előirányzat maradvány igénybe vétele miatt közel a duplájára növekedtek.

A dologi kiadások előirányzata fejezeti kezelésű előirányzat átvételéből 300,8 M Ft-tal, Kac-ból kapott támogatás és egyéb saját bevételi többlet miatt 862,3 M Ft-tal, míg előző évi előirányzat maradvány igénybe vételével 90,6 M Ft-tal nőtt.

A dologi kiadások alakulásában jelentős tétel az árvízzel sújtott beregi hulladéklerakók helyreállításához biztosított többlettámogatás volt, amely 101,5 M Ft-tal növelte a dologi kiadások előirányzatát.

A bevételek tekintetében a feladathoz kötött átvett pénzeszközök dominanciája mellett az intézményi működési bevételek is jelentősen növekedtek, amelyekkel a felügyelőségek pótlólagos forrásokhoz jutottak. A működési bevételek döntő hányada az alaptevékenység körében, külső megrendelők részére teljesített laboratóriumi vizsgálatok alapján realizálódott. A külső megrendelések bővülésére hatnak azok az EU joganyag harmonizációja alapján született új jogszabályok és jogszabály módosítások.

Egyéb központi beruházások

A 2001. évi pénzforgalmi kiadások részletezése a következő volt:

- immateriális javak vásárlása, létesítése	0,1 M Ft
- ingatlanok vásárlása, létesítése	529,1 M Ft
- földterület vásárlása	63,4 M Ft
- gépek, berendezések és felszerelések vásárlása	41,2 M Ft
- járművek vásárlása, létesítése	0,2 M Ft
- Beruházási kiadások általános forgalmi adója	121,5 M Ft
Összesen	755,5 M Ft

Az egyéb központi beruházások forrását a Környezetvédelem beruházásai, valamint a Törvényhozó és végrehajtó szervek beruházásai előirányzatok biztosították.

Befejeződött a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség székházának építése (181,5 M Ft), valamint a Dél-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség ügyfélszolgálati irodája és székház bővítése (171,5 M Ft).

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség 62,5 M Ft-ért, a Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség 39,0 M Ft-ért székház bővítés céljából ingatlanrészt vásárolt, amelynek átalakítása, rekonstrukciója 2002. évre húzódott át.

A Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség súlyos elhelyezési gondjának megoldására 500 millió forintért másik székházépületet vásárolt,

melynek vételárát két részletben kellett kifizetnie, ebből a 2001. évet 228,9 millió forint kiadás terhelte.

A Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség új laboratóriumi épület építését kezdte meg, melyhez előzőleg telket is vásárolt. Az építés teljes költsége 270,0 M Ft lesz, befejezése 2003. év elejére várható.

Ugyancsak telket vásárolt az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség és a Tiszántúli Környezetvédelmi Felügyelőség székház és laboratóriumi épület építése céljából, az építési beruházás előkészítése azonban 2001. évben még nem kezdődött meg.

A felügyelőségek alapfeladatainak ellátásában az elmúlt években egyre súlyosabb nehézségeket okozott a szűkös elhelyezés, az ANP-ben tervezett intézményfejlesztés megvalósításához ezekre a beruházásokra nagy szükség van. A bemutatott építési beruházások megvalósításával a felügyelőségek elhelyezési gondjai legalább középtávon megoldódnak.

Vállalkozási tevékenység

A címhez tartozó 12 felügyelőség vállalkozási tevékenységet nem végzett.

Gazdasági társaságban való részvétel

A felügyelőségek gazdasági társaságokban a beszámolási időszakot megelőző években és 2001. évben sem vettek részt.

Lakásépítés, lakásvásárlás támogatása

	ezer forint
Lakásépítési, lakásvásárlási számla nyitó állomány	4 315
Költségvetési forrásból Alap növelése	7 400
Költségvetés javára Alap csökkentése	900
Munkáltatói kölcsön kifizetés 35 fő részére	7 570
Visszatörlesztések, kamatok összesen	5 172
Kezelési költség, egyéb elszámolt kiadások	261
Lakásépítési, lakásvásárlási számla záró állomány	8 156
Kölcsönök állománya 2001. XII. 31-én	16 968

Előirányzat maradvány elszámolása

Az előző évi előirányzat maradvány 485,2 millió forint volt, melyből 463,3 millió forint került felhasználásra, 2002. évre áthozott, fel nem használt maradvány 21,2 millió forint.

A 2001-ben keletkezett előirányzat maradvány 879,6 millió forint, amelyből kiadási megtakarítás 944,9 millió forint, bevételi lemaradás –65,3 millió forint.

8. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok

Megnevezés	2000. évi tény	2001. évi eredeti előir.	2001. évi törvényi módosított ei.	2001. évi módosított előir.	2001. évi tény	5/1	5/3.
	1	2	3	4	5	6	7
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
Kiadás	32 231,6	41 351,0	41 351,0	63 915,1	34 225,9	198,3	154,6
ebből személyi juttatás		192,0	192,0	12,0			6,3
központi beruházás		1 615,0	1 615,0	438,9			27,2
Bevétel	32 361,4	6 415,1	6 415,1	32 610,6	16 267,2	100,8	508,3
Támogatás	11 219,7	34 935,9	34 935,9	31 304,5	31 304,5	279,0	89,6
Létszám (fő)							

millió forintban, egy tizedessel

2001. évi előirányzat-módosítások levezetése	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
Eredeti előirányzat	41 351,0	6 415,1	34 935,9	192,0
Módosítások jogcímenként				
Kormány hatáskörben				15,0
- 2001. évi tiszai árvízi károk helyreállítása				15,0
Fejezeti felügyeleti hatáskörben	22 564,1	26 195,5	-3 631,4	-195,0
- Fejezeti kezelésű előir. átcsoportosítás	-2 137,5		-2,137,5	-126,8
- Más fejezettől előirányzat átvétel	634,0		634,0	
- Kac közp. bevételi elmaradás miatt csökk.	- 2 127,9		-2 127,9	
- Előző évi előirányzat maradvány felhaszn.	22 169,7	22 169,7		
- Kiemelt előirányzatok közötti átcsoport.				-68,2
- Egyéb saját bevételi többlet	4 025,8	4 025,8		
Módosított előirányzat	63 915,1	32 610,6	31 304,5	12,0

Az előirányzatok felhasználása az államháztartási törvény szerint egyrészt fejezeten kívüli felhasználás esetén közvetlen átutalással, másrészt fejezeten belül valamely intézmény részére feladat- és előirányzat átadással történik. Az első esetben a feladat teljesítése a fejezeti kezelésű előirányzatoknál, a második esetben annál a címnél jelenik meg, melyikhez az átvevő intézmény tartozik.

A fejezeti kezelésű előirányzatok előző évi maradványa fejezeten belüli felhasználás esetén pénzeszköz átadással lehetséges, ilyen esetben a fejezeti kezelésű előirányzatok teljesítés adatai az intézmények részére a feladat teljesítéséhez átadott pénzeszközök előirányzatát tartalmazzák.

Az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak jogcím szerinti módosítását a következő táblázat mutatja be.

Fejezeti kezelésű előirányzatok 2001. évi kiadási előirányzat-módosításainak levezetése

millió forintban, egy tizedessel

Fejezeti kezelésű előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Előirányzat módosítások						Módosított előirányzat	Teljesítés
		Költségvetési átcsopt. (Korm)	Átcsopt. fejezetben belül	Átcsopt. más fejezettől	Kac központosított bev. csökk	Előző évi előirányzat maradv.	Egyéb saját bev.		
Törvényhozó és végrehajtó szervek beruh.	800,0		-670,7			503,2		632,5	349,1
Meteorológiai szolgáltatás beruházásai	215,0					114,3		329,3	114,3
Környezetvédelem. beruházásai	340,0		-298,5			124,4		165,9	100,9
Természetvédelem beruházásai	260,0		-206,9			80,7		133,8	72,4
Alföld program						26,1		26,1	26,1
Rajka-Budapest közötti Duna-szakasz megfigyelő rendszere						3,0		3,0	3,0
Szigetközi térség kárainak mérséklése	350,0		-46,0			2,0		306,0	241,7
Balaton intézkedési terv és nagy tavaink védelme program	155,0		-139,1			32,6		48,5	31,8
Védett természeti területek védettségi szintjének helyreállítása program	800,0		-144,1			892,1	13,3	1561,3	821,3
Nemzeti ökológiai hálózat term ter, rendszer						7,7		7,7	4,8
Környezetvédelmi szakmai programok támogatása						86,0		86,0	41,0
Természetvédelmi célokat szolgáló fejlesztési programok támogatása						67,1		67,1	47,6
Energia Kht. közhasznú feladatai	24,0							24,0	24,0
Fejezeti kezelésű előirányzatok techn. mar.						0,1		0,1	0,1
Duna-Tisza-közi homokhátság vízpótlása	12,0		-12,0						

2001. évi árvízi károk helyreállítása		270,0	-270,0						
Fejezeti kezelésű előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Előirányzat módosítások						Módosított előirányzat	Teljesítés
		Költségvetési átcsopt. (Korm)	Átcsopt. fejezetben belül	Átcsopt. más fejezettől	Kac központosított bev. csökk	Előző évi előirányzat maradv.	Egyéb saját bev.		
Országhatárokon áterjedő körny. hatások v.						2,8		2,8	2,0
Környezetvédelmi alap célfeladatok	30 490,4	-270,0	-26,8		-2 127,9	19 851,0		47 916,7	29 655,0
ANP intézményfejleszté technikai felt.	180,0		-2,2			175,1		352,9	70,9
ANP jogharmonizáció műszak megalapoz.	130,0		-8,4			113,1		234,7	83,7
Környezetvédelmi Phare pr. (HU-9513)						14,9	35,1	50,0	12,9
Környezetvédelmi Phare pr. (HU-9807)	1 911,0						508,2	2 419,2	2 063,3
ISPA Győr város szennyvíztisztító telep fejl	2 184,0		-630,0	311,0			-1 169,0	696,0	
ISPA Hajdú-Bihar megyei reg. hull. progr. t.	1 935,8		-188,7				-833,1	914,0	
ISPA Szeged térség szennyvízkez. r. fejl.			818,7	323,0			1 766,0	2 907,7	
ISPA Szeged, reg. hulladékkez. rendszer fejl							441,0	441,0	
ISPA Szolnok térség hulladékgazd. r. fejl.							474,0	381,0	
ISPA Miskolc region. hulladékgazd pr. tám.							381,0	381,0	
ISPA Technikai segítségnyújtás Bp szennyv.							417,0	417,0	
ISPA Technikai segítségny. Pécs, Cegléd			26,8				80,5	107,3	15,0
ISPA Technikai segítségny. körny. hatásvizs							2,5	2,5	
EU körny.v. támog. pályáz. feltételeinek m.	110,0		-97,8			73,5		85,7	61,0
Környezetvédelmi Phare pr. (HU-9911)	1 212,0							1 212,0	157,7
Környezetvédelmi Phare pr. (HU-9903)							174,3	174,3	126,0
ANP hulladékgazdálk. intézm. rendsz.	200,0		-200,0						
Környezetvédelmi Phare pr. (HU-0004)							1 735,0	1,735,0	100,3
Fejezeti tartalék	41,8		-41,8						
Összesen	41 351,0	0,0	2 137,5	634,0	-2 127,9	22 169,7	4 025,8	63 915,1	34 225,9

8 / 1 *Beruházások*

- 8 / 1 / 1 Törvényhozó és végrehajtó szervek beruházásai
- 8 / 1 / 2 Meteorológiai szolgáltatás beruházásai
- 8 / 1 / 3 Környezetvédelem beruházásai
- 8 / 1 / 3 Természetvédelem beruházásai

A Beruházások előirányzata a költségvetés tervezésekor a fejezeti kezeléssel előirányzatok között szerepel, a felhasználásakor pedig a feladatfinanszírozás szabályai szerint előirányzat átadással kerül az intézmények költségvetésébe. A beruházások előirányzatából megvalósított fejlesztések az egyes címeknél kerültek bemutatásra.

8 / 2 / 1 *Alföld program*

Tájékoztató készült „Termálvíz-készleteink, hasznosításuk és védelmük” címmel 1500 példányban magyar és 500 példányban angol nyelven. Ez a Tájékoztató főként a felszín alatti vizek „jó állapotban” való helyezésének előkészítése céljából készült, de bemutatásra kerülnek az Alföld térségében végzett munka eredményei is. Ezen kívül a Tájékoztató tárgyat képezik a termálvizek igénybevételi lehetőségei és korlátai, kihangsúlyozva, hogy a termálvíz-kivételek, az igénybevétel fokozása milyen környezetvédelmi problémákat vet fel, ezért a meglévő vízkivételekre támaszkodó komplex, minőségi fejlesztés az amit a Széchenyi terv keretében a gyógy-turizmus fejlesztése keretében célul kell kitűzni.

8 / 2 / 2 *Rajka-Budapest közötti Duna-szakasz megfigyelő rendszere*

A kormány a 2009/1993. (HT.7.) kormányhatározat mellékletének 1. pontja alapján megbízta a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztert a Duna-Monitoring környezeti adatgyűjtő és információs rendszerek működtetésével, fejlesztésével, illetve koordinációjával.

A Minisztérium felhasználva a térségben az 1980-as évektől működő területi megfigyelő rendszert, azt folyamatosan bővítve kiépítette a jelenleg működő monitoring hálózatot. A monitoring rendszer keretében hidrológiai, vízminőségi, hidrogeológiai és biológiai megfigyeléseket folytatnak az ezekkel a feladatokkal megbízott intézmények.

A magyar és a szlovák kormány között 1995. április 19-én megállapodás született az ideiglenes vízmegosztás mértékére és a fenékküszöb hatásainak értékelésére. A megállapodás értelmében a felek a Szigetközben ill. a

Csallóközben 1995. óta monitoring rendszereket működtetnek, melyek megfigyeléseit külön-külön Nemzeti Jelentés formájában kiértékelik.

Az elfogadott és kölcsönösen átadásra kerülő Nemzeti jelentések alapján a magyar és a szlovák fél Közös Éves jelentést készít a fenékküszöbös vízpótlás hatásairól. A KöM a jelentéseket az érintett tárcák, valamint az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága részére minden évben megküldi.

8 / 2 / 3 Szigetközi térség kárainak mérséklése

A Duna eltereléséből eredő károk mérséklésére ideiglenes kárenyhítő intézkedésként az ártéri ágrendszerek és a mentett oldali csatornák vízellátását különböző vízpótlási módokkal próbálták megoldani. 1993-ban az ún. szivárgó csatorna vizének megosztásával, 1994-ben a Dunából történő vízszivattyúzással, 1995-ben pedig a Duna 1843 fkm-es szelvényében épített fenékküszöb általi duzzasztással.

A vízpótló rendszert az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság üzemelteti, az üzemeltetési költségeket – a KöViM és a KöM minisztereinek megállapodása alapján – a két tárca együtt viseli.

A térség önkormányzatai a Szigetközi Rehabilitációs Bizottság felterjesztése alapján a településüket érintő kármérsékléshez, rehabilitációs feladatok végrehajtásához részesülnek támogatásban.

Az előirányzat a következő feladatokat finanszírozta:

- hidrológiai és biológiai megfigyelések,
- mentett oldali és hullámtéri vízpótló rendszer üzemeltetése,
- Szigetköz térség rehabilitációja,
- Informatikai fejlesztés, üzemeltetés.

8 / 2 / 5 Balaton intézkedési terv és nagy tavaink védelme

A Balaton és nagy tavaink (Velencei-tó, Tisza-tó) védelmével kapcsolatos kormányhatározatokból származó KöM feladatok ellátása. A feladatok zöme 2001-ben elkészült.

A részt vevő Környezetvédelmi Felügyelőségek - Közép-dunántúli Környezetvédelmi (KD KF), Nyugat-dunántúli (NYD KF), Dél-dunántúli (DD KF), Közép-Tisza-Vidéki (KTV KF)-, Nemzeti Park Igazgatóságok – Balatonfelvidéki (BF NPI), Duna-Ipoly (DI NPI), Hortobágyi (H NPI)-, valamint az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ).

Az 1038/1999.(IV.21.) Korm. határozattal módosított 1068/1996. (VI.21.) Korm. határozat a Balaton ökológiai állapotának védelmére és a vízminőség javítására vonatkozó intézkedési tervről, valamint a Velencei-tó turisztikai és természeti értékeinek megőrzését, a vízminőség javítását elősegítő 1998. évi intézkedési programról szóló 2158/1998. (V.27.) Korm. határozattal módosított 1031/1995. (IV.19.) Korm. határozat a Velencei-tó turisztikai és természeti értékeinek megőrzését, a vízminőség javítását elősegítő intézkedési tervről 2001-re is számos olyan feladatot határozott meg, amelyek végrehajtásáért elsődlegesen felelősséggel a KöM tartozik.

Hatályba lépett a Balaton és vízgyűjtője vizeinek vizsgálati és minősítési rendjéről szóló 16/2001. KöM-KöViM-EüM együttes rendelet, és ennek megfelelően alakultak a 2001. évi vizsgálatok és feladatok.

A Balaton védelme érdekében

- Légtér nedves kiülepedés meghatározása, a légtér száraz kiülepedés meghatározásához kiépült a mérőállomás, a szükséges eszközök beszerzésre kerültek, 2002-ben lefolytatható az alapvizsgálat, végrehajtója az OMSZ;
- A pontszerű forrásokból származó szennyezőanyag terhelés ellenőrzése, szabályozása, a szennyvíztisztítási fejlesztések felmérése, a rákötések arányának növelésére javaslat készítése, a Kis-Balaton hatásának ellenőrzése rendszeres vizsgálatokkal a KD, NYD és DD KF közreműködésével;
- A Balaton belső tápanyag terhelésének csökkentése érdekében üledékmonitor üzemeltetése, a Kis-Balaton tározóinak mederüledék vizsgálata, a KD és a NYD KF közreműködésével;
- A Balatont érő diffúz bel- és külterületi szennyezés terhelés csökkentése érdekében automata mintavevők üzemeltetése, külső terhelés vizsgálata nagy gyakorisággal, a belterületi vizek terhelés vizsgálata kijelölt mintaterületeken KD, NYD és DD KF közreműködésével;
- Szabvány kiadása a Biológiai Aktív (Hasznosítható) Foszfor→BAP (BHP) meghatározására;
- Az 1999-2000-ben elvégzett, a Balaton teljes vízgyűjtőjére elkészült környezetvédelmi állapotfelmérés alapján elkészült „Feladatterv a környezetállapot javítására” ismertetése és átadása a vízgyűjtő önkormányzatainak, a KD, NYD és DD KF közreműködésével;
- A KD KF koordinációjával működő Balatoni Adatbank és Információs Rendszer megújítása (hardver és szoftver), az ezt tápláló monitoring rendszer üzemeltetése, korszerűsítése, a közvélemény rendszeres tájékoztatásához szükséges további mérések elvégzése, a Balaton mindenkori (elsősorban az üdülési szezonban) állapotáról szóló vizsgálatokról gyorsjelentések, tájékoztatók, sajtóanyagok készítése a KD, NYD és DD KÖFE, valamint az OMSZ és a Somogy, Zala és Veszprém megyei ÁNTSZ Állomások közreműködésével;

- Az új Balatoni (és Velencei-tavi Tájékoztató rendszer üzemeltetése, az információk megjelenítése az Interneten, a KöM honlapján.

A Velencei-tó védelme érdekében

- Egységes vízminőségi és üledék monitoring működtetése a Velencei-tóban, a Velencei-tó biodiverzitást monitorozó rendszerének fejlesztése, integrálása az egységes monitor rendszerbe II. ütem, a KD KF, a DI NPI közreműködésével;
- Természetvédelmi állapotfelmérés folytatása befejező szakasz a Velencei-tó-Vértés Kiemelt Térség területén a DI NPI közreműködésével;
- A Velencei-tavi orchidea termőhely rehabilitációjának lehetőségei I. ütem a DI NPI közreműködésével;
- A Velencei-tó tipológiája a KD KF közreműködésével.

A Tisza-tó védelme érdekében

- A Tisza-tó ökológiai állapotának vizsgálata, víz, üledék és élővilág vizsgálatok a KTV KF közreműködésével;
- A biodiverzitás megőrzését és a tó természetvédelmi kezelését megalapozó ökológiai vizsgálatok a H NPI közreműködésével;
- A Tisza-tó környezetfejlesztési programjának előkészítő vizsgálata III. ütem a KTV KF közreműködésével;
- A Tisza-tavi Információs és tájékoztatási rendszer kialakítása I. ütem.

8 / 2 / 6 Védett természeti területek védettségi szintjének helyreállítása

A védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításához szükséges kisajátítások ütemezéséről szóló 18/2000 (VII. 14) KöM rendelet 13 255 ha védett és védelemre tervezett terület állami tulajdonba vételét írta elő. A 2000. évi előirányzat maradvány terhére történt teljesítés 9 125 ha.

A 19/2001 (IX. 1) KöM rendelet 10 965 ha védett és védelemre tervezett terület állami tulajdonba vételét tette lehetővé. A Magyar Állam tulajdonába, a nemzeti parkok vagyonkezelésébe 10 713 ha természeti terület került. A 2000. évre vonatkozó rendelet végrehajtása során az igazgatóságok a törvény hatálya alá tartozó területek nagy részét magánszemélyektől vásárolták.(8 696 ha).

A védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII tv. 4. § (2) bekezdése lehetőséget biztosít a miniszternek a kisajátítás mellőzésére. A kisajátítással nem érintett terület nagysága 2001-ben 752 ha volt.

A védettségi szint helyreállításáról szóló törvény előírásainak 1999. és 2000. években történt végrehajtásáról az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottsága beszámoltatta a tárcát. A Bizottság a beszámolót elfogadta.

A nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében lévő védett és védelemre tervezett természeti területei művelési áganként 2001. december 31-i állapot szerint (hektárban):

szántó	24 803,24
gyep	132 404,80
nádas	7 500,05
kert	17,71
gyümölcsös	95,14
erdő	25 401,44
halastó	1 010,44
kivett	18 024,32
összesen	209 257,14

8 / 2 / 10 / 1 Nemzeti ökológiai hálózat, természetvédelmi területek rendszerének kialakulása

Ez az előirányzat 2000. évtől beépült a nemzeti park igazgatóságok költségvetésébe, az elszámolásban az 1999. évről származó maradvány 2000. évi felhasználásának 2001. évre átnyúló pénzforgalmi teljesítése jeleni meg.

8 / 2 / 10 / 2 Környezetvédelmi szakmai programok támogatása

A 2000. évi maradvány igénybevételével elkészült – a felszín alatti víz és földtani közeg védelmével összefüggő kiadványok téma keretében – „Felszín Alatti Vizeink” című tájékoztató magyar és angol nyelvű anyaga.

8 / 2 / 10 / 3 Természetvédelmi fejlesztési programok támogatása

A 2000. évi előirányzat maradvány az EU Habitat irányelv II. függelékére javasolt védett növényfajok és állatfajok védelmét szolgáló intézkedések megtételéhez biztosít pénzügyi forrást. A feladatok az állományok felmérését, egyes esetekben monitorozását, a védelmi program kialakítását és a védelem feltételeinek kialakítását és megvalósítását foglalták magukba. Az egész országra kiterjedő program egyetemek, kutatóintézetek és természetvédelmi szervezetek bevonásával történt. A feladatok ellátását a nemzeti park igazgatóságok koordinálták.

8 / 2 / 18 Energia Kht. közhasznú feladatai

Az „Energia Központ” Energiahatékonysági, Környezetvédelmi és Energia Információs Ügynökség Kht. létrehozásáról, valamint az 1107/1999.(X.8.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 1031/2000.(IV.7.) Korm. határozat alapján „Energia Központ” Energiahatékonysági, Környezetvédelmi és Energia Információs Ügynökség Kht. finanszírozását elkülönítetten kell tervezni az alapítók részesedésének arányában. A Környezetvédelmi Minisztérium társasági részesedése a Kht-ban 25 %, ennek megfelelően 24 millió forint került átutalásra.

8 / 2 / 19 Fejezeti kezelésű előirányzatok technikai maradványa

Az előirányzat technikai jellegű, a Beruházások előirányzatok előző évi maradványát terhelő költségvetési befizetések pénzforgalmi teljesítéséhez létesült.

8 / 2 / 24 Duna-Tisza-közi homokhátság vízpótlása

Az előirányzat keretében megvalósul a vízminőség megfigyelő hálózat véglegesítése a Duna-Tisza közén. A feladatot végző VITUKI Rt-vel a szerződéskötés elhúzódása miatt a teljes befejezés áthúzódott 2002. évre.

8 / 2 / 29 2001. évi árvízi károk helyreállítása

A Kormány 2087/2001. (IV.20) számú határozatával intézkedett a 2001. évi tiszai árvíz során károsodott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések helyreállítására és újjáépítésére vonatkozó 1033/2001.(IV.12.) Korm határozatban meghatározott feladatok finanszírozásáról

A környezetvédelmi tárcát érintő feladatokhoz 2001. évi árvízi károk helyreállítása néven új fejezeti kezelésű előirányzat létesült, melyhez szükséges 270,0 millió forintot a Kormányhatározat a Környezetvédelmi alap célfeladatok előirányzattól való átcsoportosítással biztosította. Az előirányzat természetvédelmi rehabilitációra (165 M Ft) a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, valamint hulladéklerakók által okozott környezetszennyezések ártalmatlanítására és rekultivációra (105 M Ft) a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség közreműködésével került felhasználásra.

8 / 2 / 34 Országhatárokon áttérjedő környezeti hatások vizsgálata

A 2001. évi keretből a horvátországi vízerőmű terve kapcsán indult Espooi egyezmény szerinti eljárás során tartandó szakértői találkozó előkészítésére és lebonyolítására került felhasználásra.

8/4 Környezetvédelmi alap célfeladatok

8/4/1 Környezetvédelmi feladatok

Az előirányzatot érintő változás, hogy a bírságok, termékdíjak, és visszatérített támogatások 2001. évtől költségvetési támogatássá változtak. Ezeket a bevételeket kiváltó költségvetési támogatás megegyezik a központi költségvetésbe ugyanilyen címen ténylegesen befolyó bevételekkel. Amennyiben a központosított bevételek az előirányzathoz képest eltérnek, az előirányzatot hozzá kell igazítani. Ez történt 2001. év végével, amikor is az Államháztartási Hivatal adatközlése szerint a központosított bevételek 2 127,9 M Ft-tal elmaradtak, ezért év végével a 2001. évi előirányzatot ennyi összeggel kellett csökkenteni. A Kac központosított bevételeinek tényleges alakulása (millió forintban):

	<u>2000.</u>	<u>2001.</u>
Környezet- és természetvédelmi bírság	1059,8	1002,7
Környezetvédelmi termékdíjak		
- csomagolóeszközök	4631,1	5190,6
- gumiabroncsok	2425,1	3109,6
- hűtőberendezések és közegek	1267,2	1371,6
- akkumulátorok	915,7	1076,4
- kenőolajok	5598	5752,7
Összesen	14 837,1	16 500,9
Támogatások visszatérítése	2833,9	1219,6
Összesen	18 730,8	18 723,2

A KAC forrásaival a miniszter rendelkezett és a célelőirányzat működtetésére létrehozott Környezetvédelmi Fejlesztési Intézet útján gondoskodott a kezeléssel kapcsolatos feladatok ellátásáról, valamint a Kac-ra vonatkozó, külön jogszabályokban előírt nyilvántartások vezetéséről. A Környezetvédelmi Fejlesztési Intézet 2001. június 30-ai megszűnésével a jogutód Környezetgazdálkodási Intézet látta el ezeket a feladatokat 2001. év végéig.

Miniszteri döntés alapján a KGI-ban működő Kac Kezelési Igazgatóság feladatait 2002. január 1-től a Környezetvédelmi Minisztérium vette át, valamint a fejlesztési és közcélú pályázatokkal kapcsolatos finanszírozást a KÖM-mel kötött szerződés szerint a Magyar Államkincstár végzi.

A 2001. évi kiadások részletezése (millió forintban, egy tizedessel):

- támogatás környezetvédelmet közvetlenül elősegítő fejlesztésekhez	20 485,6
ebből fejlesztés	18 572,6
kármentesítés	512,1
tájrendezés	1 400,9
köz célú környezetvédelmi feladatok	2 865,5
- jogszabály érvényesítést elősegítő feladatok	2 415,9
- környezeti károkozás, veszélyeztetés elhárítását szolg. beavatkozás	530,3
- kezelés, működtetés, bevételek beszedése és ellenőrzés	975,5
- nemzeti parkok vagyongazdálkodással kapcsolatos feladatok	623,8
- termékdíj visszaigénylés	1 758,5
Összesen	29 655,0

A fejlesztési célú támogatások felhasználási cél szerinti bontásban

- Levegőtisztaság-védelem	870,3
- Zaj- és rezgésvédelem	51,8
- Víztisztaság-védelem	10 117,4
- Hulladékok káros hatásának csökkentése	4 802,8
- Természetvédelem	483,6
- Körny. védelmét szolg. termékek, eljárások, technológiák	1,8
- Építészeti értékek védelme	31,7
- Műemlékvédelem	1,9
- Kormányhatározatokból adódó feladatok	2 119,3
- Veszélyes anyagok kockázata elleni védekezés	91,2
- Tudatformálás	0,8
Összesen	18 572,6

A Környezetvédelmi alap célfeladatok fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 7/2001. (III.9.) KöM rendelet szabályozása, amely a 2/1999.(III.26.) KöM rendelet helyébe lépett, garanciális jellegű rendelkezésekkel gazdagította a Kacra vonatkozó szabályozást. Megszigorította a pályázatkezelést és közjegyzők alkalmazását írta elő a pályázatok felbontása és a hiánypótlás szakaszában. Változást hozott a pályázatok értékelését illetően is, a szakértetés differenciált rendszerének kialakításával. Komoly változásokat hozott a szabályozás a teljesítés-ellenőrzés és beszámoltatás terén is.

A változtatások egésze a pályázók tehermentesítését és a pályázati pénzek felhasználásának felgyorsítását szolgálta, akár a hiánypótlás egyszerűsítéséről és egy helyre tételéről, akár a biztosítéknyújtásra vonatkozó szabályozás korszerűsítését tekintjük. Az új kedvezmények lehetővé tették az Alapítványok, Egyesületek és Közhasznú Társaságok számára, hogy a korábbiakban meghatározott – általuk nem elérhető – biztosítási formáktól eltérő, de a

támogatott cél megvalósulására mégis megfelelő biztosítékul szolgáló egyéb biztosítékot nyújtsanak.

2001. szeptember végén befejeződött a PHARE által finanszírozott, kétéves német–osztrák/magyar „twinning”-projekt a KAC intézményfejlesztéséről, amelynek célja a környezetvédelmi támogatási rendszer minőségének, színvonalának javítása és az EU csatlakozáshoz szükséges átalakításának megtervezése. Ennek eredményeként záró dokumentum készült el, amelyet az utolsó simítások után szeptember 12-én nyújtották át hivatalosan. Az egyik dokumentum a „Hosszú távú stratégia”, a másik az „Átalakítás kézikönyve”. Ezeknek az ajánlái részben már az év végi rendelet átdolgozásokban, majd a későbbiekben fokozatosan bekerülnek a KAC joganyagaiba és működési mechanizmusába.

8 / 5 / 1 ANP intézményfejlesztés technikai feltételeinek megteremtése

Az előirányzat a közösségi vívmányok átvételének Nemzeti Programja (ANP) keretében az EU csatlakozás követelményeinek kielégítéséhez szükséges eszköz beszerzéseket és informatikai fejlesztéseket finanszírozza, a kibocsátott hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését is ide értve.

Az előirányzat a következő feladatokat finanszírozza:

- Az új levegőtisztaság-védelmi jogszabályok alapján a mérőhálózat irányítási hatáskör átvételéhez szükséges intézményfejlesztések végrehajtása a környezetvédelmi felügyelőségeken;
- A gépkocsi terhelt állapotban történő emisszió méréséhez szükséges feltételek részletes vizsgálata;
- Zajminősítő, mérő, vizsgáló hálózat fejlesztése;
- Az országos felszín alatti vízminőség-megfigyelő hálózat fejlesztése a TIM pontok mellett;
- IPPC irányelv végrehajtásához kapcsolódó információs és adatszolgáltatási rendszer és alapjainak megteremtése;
- Szennyvíztisztítással és iszapkezeléssel kapcsolatos EU adatszolgáltatási rendszer kialakítása;
- Hulladékgazdálkodási adatszolgáltatási rendszerek kiépítése;
- Környezeti menedzsment rendszer kiépítése;
- Öko-címke odaítélés szervezeti hátterének kialakítása;
- Azbeszt informatikai program;
- Mosószer hatósági laboratórium létrehozása.

Az előirányzat lekötése megtörtént, a feladatok végrehajtása és a pénzügyi teljesítés döntően 2002. évre nyúlik át.

8 / 5 / 2 ANP jogharmonizáció műszaki megalapozása, szabványosítás

Az előirányzat a következő feladatokat finanszírozta:

- Levegőtisztaság-védelmi szabványosítás – EN szabványok honosítás, ill. nemzeti szabványok felülvizsgálatának folytatása és új nemzeti szabványok kidolgozása;
- Az új EU szabványok hazai bevezetésének előkészítése, megalapozó vizsgálatok lefolytatása a nagy tüzelőberendezések új irányelvében foglalt követelményekre, a nemzeti összkibocsátások új szabványosítására, az ózon új levegőminőségi határértékeire;
- Nemzeti emissziókataszter közlekedési részének kidolgozása;
- A szabadban használatos berendezések zajvizsgálatát és követelményeit előíró 2000/14/EK irányelvhez kapcsolódó vizsgálati szabványok kiadása;
- Víz- és talajvizsgálati analitikai eljárások módszertanának és minőségbiztosítási rendszerének fejlesztése;
- IPPC – Új típusú környezetvédelmi engedély végrehajtási rendeletei és kapcsolódó hatásvizsgálatok;
- A vízügyi keretirányelvből származó jogszabály-alkotási kötelezettségek és kapcsolódó hatásvizsgálatok, veszélyes anyagok határértékrendszere kidolgozásának folytatása;
- A települési szennyvizek ártalommentes elhelyezéséről szóló Korm. rendelet kodifikálása;
- Hulladékgazdálkodás (szabványok, komposztálás, elektronikai hulladékok, kiselejtezett gépjárművek stb.);
- Öko-címkézés feltételrendszerének a hazai megfelelés szempontjából;
- Veszélyes hulladék adatbázis felhasználóbarát továbbfejlesztése;
- Hulladék mintavételi és mintakészítési eszközök helyszíni mérőműszerek beszerzése.

Az előirányzat lekötése és a feladatok végrehajtása megtörtént, a pénzügyi teljesítés döntően 2002. évre nyúlik át.

8 / 5 / 3 Környezetvédelmi Phare program (HU-9513)

A program befejeződött, az előirányzat az Európai Unióval történő elszámolás pénzügyi rendezésének 2001. évi pénzforgalmi adatait tartalmazza.

8 / 5 / 4 Környezetvédelmi Phare program (HU-9807)

A HU-9807-01-02-02 Phare projekt egyik komponense volt a Natura 2000 hálózatra bejelentendő különleges madárvédelmi területek (SPA)

jegyzéktervezetének összeállítása. A projekt csak 2000 szeptemberében indulhatott, ekkorra saját erőforrásból megkezdődött a területkijelöléshez az adatgyűjtés a nemzeti park-igazgatóságok munkatársainak segítségével. A meglévő adatok mellett a konzorcium további adatgyűjtést végzett, a jegyzéktervezet 2001. szeptemberében elkészült, bár még további pontosításokra szorult, és a jogszabályi előkészítésre alkalmas állapotba 2001 végére került.

8 / 5 / 5 ISPA segélyprogram

A Technikai segítségnyújtás a Pécs, Cegléd, Sajó-Bodva ISPA projektek kidolgozásához 92 M Ft előirányzatából 15 M Ft teljesült a következő feladatokra:

- Pécs város szennyvízcsatornázásának fejlesztése, sérülékeny vízbázisának védelme,
- Sajó-Bódva regionális szilárd hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása,
- Duna-Tisza regionális szilárd hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása

A 2000/HU/16/P/PA/005 számú technikai segítségnyújtást az Európai Bizottság a 2000. évi ISPA pénzügyi támogatás terhére hagyta jóvá. A pályázat Pénzügyi Megállapodásában foglaltak alapján a szakértői segítségnyújtás két részben nyújt támogatást az érintett önkormányzatok számára: egyrészt szakértői segítséget nyújt az elkészült pályázati dokumentumok felülvizsgálatához, másrészt a tender dokumentációk elkészítéséhez.

A program keretében az érintet három projektre vonatkozóan 2001. július 9-én a külföldi szakértők megkezdték a pályázati dokumentációk minőségi ellenőrzését. A pályázati anyagok elkészítésében részt vett magyar szakértők a szükséges módosításokat a külföldi szakértőkkel szorosan együttműködve folyamatosan végezték és az így véglegesített átdolgozott pályázati dokumentációk 2001. július 30.-án hivatalosan Brüsszel részére megküldésre kerültek.

A technikai segítségnyújtás másik része, a tender dokumentációk elkészítéséhez való szakértői segítségnyújtás előkészítése folyamatban van.

Technikai segítségnyújtás a környezeti hatásvizsgálati szeminárium megszervezéséhez feladat megvalósult, a pénzügyi teljesítés azonban 2002. évre nyúlt át.

A 2000/CE/16/P/AT/006 számú technikai segítségnyújtást az Európai Bizottság a 2000. évi ISPA pénzügyi támogatás terhére hagyta jóvá. A program keretében a környezeti hatásvizsgálatról szóló szeminárium 2001. március 22-én és 23-án került megrendezésre.

A „Környezeti hatásvizsgálat az ISPA pályázatokban” címmel újabb szemináriumra került sor 2001. június 11.-én Budapesten. A szeminárium a célból került megrendezésre, hogy az ISPA támogatásért folyamodó szervezeteknek illetve a pályázatokat készítő szakértőknek segítséget nyújtson a környezetvédelmi kérdésekben való eligazodásban, illetve, hogy a pályázatokhoz az elvárásokat kielégítő környezeti hatásvizsgálatok készüljenek.

Az ISPA szabályozást az Európai Bizottság 1267/1999 (1999. július 20.) határozatával fogadta el. Az első projektek jóváhagyása a 2000. évi ISPA keretre 2000. júliusában történt meg Brüsszelben, ekkor a győri és a Hajdú-Bihar megyei pályázatot ítélte a döntéshozó fórum támogatásra méltónak. 2000. október és november folyamán további négy beruházási pályázatról és két technikai segítségnyújtást igénylő dokumentációról született kedvező döntés. Az ISPA keretből 2000. év folyamán az EU Bizottsága tehát összesen 6 projekt és 2 technikai segítségnyújtás céljára igénybe vehető támogatásról döntött Magyarország javára. A projektek megvalósításához az Európai Unió 50-75% támogatást folyósít.

8/5/5/1 Győr város szennyvíztisztító telepének fejlesztése

8/5/5/2 Hajdu-Bihar megyei regionális hulladékgazdálkodási program támog.

8/5/5/3 Szeged térségi szennyvízkezelési rendszer és csatornahálózat fejlesztése

8/5/5/4 Szeged, regionális hulladékkezelő rendszer fejlesztése

8/5/5/5 Szolnok térségi hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése

8/5/5/6 Miskolc, regionális hulladékgazdálkodási program támogatása

8/5/5/7 Technikai segítségnyújtás a budapesti szennyvízkezelési projekt megvalósításához

Ezzel a döntéssel 81,3 millió Euro (20-21 Mrd Ft) uniós támogatás igénybevételi lehetősége nyílt meg a környezetvédelem számára, feltéve, hogy – az egyéb előírások betartása mellett – biztosítható a jóváhagyott projektek több mint 57 millió Euro-s (15 Mrd forintos) hazai finanszírozási forrása. A 20-21 Mrd Ft támogatás több évre húzódó kötelezettségvállalást jelent, valamint teljes egészében leköti a 2000. évi magyarországi allokációt. A 15 Mrd Ft hazai társfinanszírozás az ISPA forrás kifizetésének ütemében kell, hogy rendelkezésre álljon.

Az első brüsszeli döntés alapján ismertté vált támogatásokhoz szükséges hazai társfinanszírozást a Környezetvédelmi Minisztérium fejezeti költségvetése a 8/5/5 előirányzatokban tartalmazza 2001 és 2002 évekre. A később jóváhagyott pályázatok társfinanszírozásának forrásait már nem lehetett ilyen formában betervezni, ezért a társfinanszírozásban érintett minisztériumok részvételével folytatott tárcaközi egyeztető tárgyalások eredményeképpen kiadásra került a 2034/2001(II.23.) Kormány határozat. A határozat meghatározta az érintett

Belügyminisztérium (BM), Közlekedési és Vízügyi Minisztérium (KöViM) és a Környezetvédelmi Minisztérium (KöM) részére a jóváhagyott projektek 2001. és 2002. évi társfinanszírozását.

A Környezetvédelmi Minisztérium ISPA támogatásra elkülönített fejezeti előirányzatán belül átcsoportosításra került sor 2001 év során, tekintettel arra, hogy az ISPA projektek társfinanszírozásában érdekelt Közlekedési és Vízügyi Minisztérium is biztosított a VICE cél előirányzatból pályázat útján elnyert támogatást a győri projekthez és az így felszabadult összeg a többi beruházáshoz került.

a.) Győr város szennyvíztisztító telepének fejlesztése

A 2000/HU/16/P/PE/001 számú projekt kivitelezési tender első alkalommal 2001. február 28-án került a Delegációhoz, ahol a Pénzügyi Megállapodásban kért feltételek teljesítésének hiánya miatt a jóváhagyást nem kezdték meg, arra csak augusztusban került sor, amikor a tendert az új PraG szabályok szerint átírták. Többszöri szakértői véleményezés és javítások után december végéig még nem született elfogadó nyilatkozat.

b.) Hajdú-Bihar megyei regionális hulladékgyűjtési program

A 2000/HU/16/P/PE/002 számú program kivitelezési tender 2001. február 28-án a Delegációhoz került, ahol érdemben nem foglalkoztak vele, annak ellenére, hogy ebben az esetben különleges feltételek nem szerepeltek a Pénzügyi Megállapodásban. PraG szerinti átdolgozást igényeltek, 2001 december végéig a jóváhagyó nyilatkozat nem született meg.

c.) Szeged térségi szennyvízkezelési rendszer és csatornahálózat fejlesztés

A 2000/HU/16/P/PE/003 számú projekt előirányzatának lekötése 2002 évre megtörtént.

A többi projektnél 2001 évben az előirányzat létesítésére került sor az EU források figyelembe vételével, lekötésükre azonban a 2002. év folyamán kerül sor.

8 / 5 / 6 EU környezetvédelmi támogatások pályázati feltételeinek megteremtése

Az előző évi maradvány és a tárgyévi eredeti előirányzat a következő célokra került jóváhagyásra (ezer forintban)

PHARE programok végrehajtása	24 563
ISPA program-előkészítés	13 801
ISPA támogatási projektek kidolgozása	143 179
Felkészülés a kohéziós alapra	2 000
Összesen	183 543

Phare program végrehajtása fordítási, valamint a projektek kidolgozásával, LIFE rendezvény szervezésével kapcsolatos menedzselési feladatokat tartalmazta.

ISPA program-előkészítés terhére jogi tanácsadás illetve közbeszerzési feladatok igénybevétele, külföldi kiküldetések és belföldi rendezvények szervezése került elszámolásra.

ISPA projektek kidolgozása a tenderdossziék minőségbiztosításának elkészítését, a projektek szakmai véleményezését, ToR készítését, pénzügyi és szervezési tanácsadás igénybevételét, az ISPA végrehajtó szervezet szabályainak kialakítását, az ISPA társfinanszírozási koncepciójának kialakítását finanszírozta.

ISPA program-előkészítésből EIA szeminárium szervezése, lebonyolítása, DG Regio CBA észrevételeinek véleményezése és szaktanácsadás került finanszírozásra.

8 / 5 / 9 Környezetvédelmi Phare program (HU-9911)

Az előirányzat rendeltetése az önkormányzati hulladéklerakók feltérképezése, átfogó országos adatbázis létesítése az Európai Unió és a Magyar Kormány közötti megállapodás alapján.

A HU9911-01 Phare projekt 2001. szeptemberében indult és az ütemterv szerint folyik. A javasolt felmérési módszertant és a javasolt informatikai megoldást, továbbá az Első Részjelentést az irányító bizottság elfogadta. A következő lépés a fúrásokat és laborvizsgálatokat végző alvállalkozók szerződtetése 2002. év feladata.

8 / 5 / 10 Környezetvédelmi Phare program (HU-9903)

Az előirányzat „Large Scale Infrastructure Facility (LSIF) program 4. elemeként tartalmi lényegét illetően „ISPA projekt előkészítés” céljára létesült. A projekt végrehajtó ügynökségét és ezzel kapcsolatos kifizetéseket a KPSZE látta el.

8 / 5 / 11 ANP Hulladékgazdálkodás intézményrendszerének fejlesztése

Oktatási-továbbképzési program keretében nyolc oktatási kurzus került megszervezésre az engedélyező, ellenőrző hatóságok hulladékgazdálkodási szakértőinek számára, kettő pedig a civil szervezetek hulladékgazdálkodási aktivistái számára. A kurzusokat egyetemek és szakmai társadalmi szervezetek tartották szakirányú oktatók bevonásával. A hulladékgazdálkodási szakértők oktatása kiterjedt az általános természettudományos, hulladékgazdálkodási, jogi, hulladékhasznosítási, hulladékvizsgálati, szelektív gyűjtési, komposztálási, hulladékégetési és lerakási ismereteik fejlesztésére. A civil szervezetek szakmai ismereteinek fejlesztésére az egyes hulladékkezelési lépésekkel (szelektív gyűjtés, komposztálás, hasznosítás, égetés, lerakás) kapcsolatos ismeretek átadására került sor.

Az oktatási, környezetkímélő magatartást népszerűsítő program, egyrészt az iskolarendszerű oktatáshoz szükséges dokumentumok szakmai tartalmának összeállítását a különböző korosztályok igényeihez igazítva, illetve a tanártovábbképzéshez, másrészt a nem iskolai rendszerben történő ismeretátadást szolgáló anyagok összeállítását és nyomdai előállítását finanszírozta.

A hulladékgazdálkodási törvényben megfogalmazott példamutatás elvének megfelelően került sor a KöM-ben a papír, a műanyag és a veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtésére, és az összegyűjtött hulladék szakszerű hasznosításra, illetve ártalmatlanításra történő elszállítására.

A hulladékgazdálkodási törvény értelmében az Országos Hulladékgazdálkodási Terv elfogadását követő 270 napon belül a környezetvédelmi felügyelőségeknek területi hulladékgazdálkodási terveket kell készíteniük. Mivel az OHT-t a Kormány 2001. folyamán benyújtotta az Országgyűléshez, várható volt hogy a területi tervek kialakítását legkésőbb 2002. elején meg kell kezdeni. A tervezést megalapozó helyzetjellemzéshez szükséges információk feltárását, a területi tervezés lehetséges szervezeti rendszerének előzetes vizsgálatát a felügyelőségek az átadott pénzeszközökből még a kötelezettség életbe lépése előtt elvégezték.

A hulladékgazdálkodási szakértők és a civil szervezetek szakmai ismereteinek fejlesztésére, oktatási segédanyagok kidolgozására, a költségvetési szerveknél szelektív hulladékgyűjtés bevezetésére, valamint a területi hulladékgazdálkodási tervezés előkészítésére szolgáló keret egy része a meghatározott célokra felhasználásra került, a feladatok más része engedélyezett szerződésekkel 2002-re áthúzódik.

A kiselejtett gépjárművek kezelésére vonatkozó 2000/33/EK irányelv harmonizálási kötelezettsége következtében a terület hazai szabályozása is

jelentős terheket fog róni a magyarországi autójavítással és bontással foglalkozó vállalkozásokra. A felmérések, illetve azok eredményeinek feldolgozása, és az ebből következő, szükséges intézkedések megtervezése folyamatban vannak.

8 / 5 / 12 Környezetvédelmi Phare program (HU-0004)

A levegőtisztasági monitoring rendszer fejlesztése címen létesült HU0004-01 Phare twinning projekt végrehajtása 2001. szeptemberében megkezdődött. Az első ajánlásokat már elkészítették, az eszközbeszerzés folyamatban van. A tenderfelhívások 2002. áprilisában kerültek közzétételre. A mérőállomások ÁNTSZ és a KÖM közötti átadásának elhúzódása miatt a projekt végrehajtása késik.

Az átfogó hulladékgazdálkodási információs rendszer és regionális hulladékgazdálkodási tervezés céljára létesült HU0004-02 Phare twinning projekt végrehajtása 2001. szeptemberében megkezdődött. Az első ajánlásokat már elkészítették, az eszközbeszerzés folyamatban van. A tenderfelhívások 2002. áprilisában kerültek közzétételre.

8 / 10 Fejezeti tartalék

Az előirányzat a nem tervezhető személyi kiadásokra került felhasználásra (személyi juttatások 31,6 M Ft, munkaadókat terhelő járulékok 10,2 M Ft), melyből a KÖM igazgatáshoz 36,9 millió forint, a Körös-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőséghez 4,9 millió forint került átcsoportosításra.

Fejezeti kezelésű előirányzatok 2001. év végi maradványa*millió forintban, egy tizedessel*

8/1/1	Törvényhozó és végrehajtó szervek beruházásai	283,4
8/1/2	Meteorológiai szolgáltatás beruházásai	215,0
8/1/3	Környezetvédelem beruházásai	65,0
8/1/4	Természetvédelem beruházásai	61,4
8/2/3	Szigetközi térség kárainak mérséklése	64,3
8/2/5	Balaton intézkedési terv és nagy tavaink védelme program	16,7
8/2/6	Védett természeti területek védettségi szintjének helyreáll p.	740,0
8/2/10/1	Nemzeti ökológiai hálózat, természeti ter. rendszerének kial.	2,9
8/2/10/2	Környezetvédelmi szakmai programok támogatása	45,0
8/2/10/3	Természetvédelmét szolgáló fejlesztési programok támog.	19,5
8/2/34	Országhatárokon áterjedő környezeti hatások vizsgálata	0,8
8/4	Környezetvédelmi alap célfeladatok	18 403,2
8/5/1	ANP intézményfejlesztés technikai feltételeinek megteremt.	282,0
8/5/2	ANP jogharmonizáció műszaki megalapozása, szabványosít.	151,0
8/5/3	Környezetvédelmi Phare program (HU-9513)	2,0
8/5/4	Környezetvédelmi Phare program (HU-9807)	16,3
8/5/5/1	ISPA Győr város szennyvíztisztító telepének fejlesztése	311,0
8/5/5/2	ISPA Hajdú-Bihar megyei regionális hulladékgazd. pr. tám.	169,0
8/5/5/3	ISPA Szeged térségi szennyvízkezelési rendszer és csatorna.	1 141,7
8/5/5/8	ISPA Technikai segítségnyújtás Pécs, Cegléd, Sajó-Bodva	26,8
8/5/6	EU környezetvédelmi támogatások pályázati feltételeinek m.	24,7
8/5/8	Környezetvédelmi Phare program (HU-9911)	275,6
8/5/12	Környezetvédelmi Phare program (HU-9807)	360,0
	Összesen	22 677,3

dr. Kóródi Mária
 környezetvédelmi és vízügyi
 miniszter